

GRAMEX press

Gramexin
ennätystilitys

Susan Aho
uskaltaa
heittäytyä

Monipuolinen
musiikkiteatteri

Mikael Gabriel
on esikuva

2 2018

Hän

MARKKU ARO

• Syntyi 1950 Mouhijärvellä • Laulaja • Ensisingle *Käyn uudelleen eiliseen* 1968 • Ensimmäinen lp *Markku Aro* 1969, uusin cd *Anna tulta* 2013 • Suosittuja kappaleita muun muassa *Etsin kunnes löydän sun*, *Hyvännäköinen* ja *Keskiyön aikaan* • Suomen edustaja Euroviisuissa 1971 • Iskelmä-Finlandia 2017.

Usko omaan tekemiseesi

Laulaja Markku Aro on kiertänyt Suomea ammatikseen 50 vuotta.

Haastattelu HEIKKI JOKINEN Kuva OTAVAMEDIA / LEHTIKUVA / ARI HEINONEN

- **Mikä oli ensimmäinen omistamasi äänilevy ja miten sen sait?**
Beatlesin *A Hard Day's Night* ja ostin sen ihan itse Tampereen Musiikista.
- **Liittykö johonkin muuhun kuin omaan kappaleeseesi henkilökohtaisesti merkittäviä muistoja?**
Musiikkimuistoja on hirveä määrä, mutta Beatlesien *All My Loving* tuo muistoja, joita mikään muu kappale ei tuo. Se on hieno kappale ja tuo mieleen voimakkaasti kesän.
- **Entä konserttiin tai muuhun musiikki-tapahtumaan?**
James Brownin keikka Hesperian yökerhossa 1978 oli kokemus. Se oli kova ja iso bändi. Brown esitti monia omia kappaleitaan, muun muassa *Sex Machine*.
- **Mikä on yleisin tapasi kuunnella musiikkia?**
Nykyään en kuuntele musiikkia kovin paljoa muutoin kuin radiosta. Mutta kun kuuntele oikein kuunnellen, koti on siihen paras paikka.
- **Onko oma musiikkimakusi muuttunut vuosien mittaan?**
Aika samoilla mennään yhä: **Gino Vannelli, Tom Jones, Ray Charles...**
- **Montako levyä osapuilleen omistat?**
Cd-levyjä on satakunta, vinyylejä parisataa. Tyttäreni on nyt siinä iässä, että haluaa kaitautua vinyyliaarteisiini.
- **Miltä tuleva kesäsi näyttää?**
Olen lomailut alkukesästä, ilmatkin osuivat kohdalleen. Kesällä on edessä normaaleja tanssikeikkoja. Samalla mietin pitäisikö tehdä syksyllä jotakin erityistä kun on kiertänyt Suomea ammatikseen 50 vuotta.
- **Mitkä asiat sinulle ovat esiintyvän taiteilijan työssä tärkeitä?**
Tinkimättömyys, laatu, fiilis.
- **Mitä haluaisit sanoa uran alkuvaiheessa oleville taiteilijoille?**
Usko omaan tekemiseesi. Anna tunteen ja musiikin palon viedä mennessään siihen suuntaan, mitä haluat tehdä. •

ENNÄTYSTILITYS 12

KUVA: OGNJEN STEVANOVIC / DREAMSTIME

SUSAN AHO 14

KUVA: OTAVAMEDIA / LEHTIKUVA / ARTO WIIKARI

MONTUSSA SOI 18

KUVA: CHARLOTTE ESTMAN-WENNSTRÖM

ESITTÄVIEN TAITEILIJOIDEN JA ÄÄNITTEIDEN TUOTTAJIEN TEKIJÄNOIKEUSYHDISTYS GRAMEX RY:N ASIAKASLEHTI

Pieni Roobertinkatu 16 A, 00120 Helsinki
toimitus@gramex.fi, puh. (09) 4282 7488
www.gramex.fi

Päätoimittaja Lauri Kaira
Toimitussihteeri Heikki Jokinen
Ulkoasu ja taitto Helena Kajander
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa / 29. vuosikerta
Julkaisija Gramex ry / ISSN 0787-6564
Painotyo Forssa Print / Painos 48 000 kpl
Osoitteenmuutokset gramex@gramex.fi
Seuraa Gramexin viestintää Facebookissa:
www.facebook.com/gramexry/

KANNESSA MIKAEL GABRIEL

KUVA: KIRSI TUURA

Pääkirjoitus

LAURI KAIRA
Päätoimittaja

KUVA: MATTI MATKANEN

Kivoja ja vähemmän kivoja kesäjuttuja

Suomessa on saatu nauttia hienoista alkukesän keleistä. Kohta pitää kai alkaa uskoa, että lapsuusmuistot helteisistä kesistä olivatkin totta eivätkä ajan kultaamia!

Halusimme koota kesän lehteen monipuolisen lukupaketin, joka kiinnostaisi musiikin ystäviä. Aloitetaan ensin kivoista uutisista ja mennään sitten niihin vähemmän kivoihin.

Musiikkifestivaalit kuuluvat Suomen kesään. Niillä on suuri merkitys kaupunkien vetovoimalle. Ei liene niin pientä kylää, ettei siellä ainakin jotain pientä järjestetä. Kesäisessä musiikkilehdessä pitää siis tietenkin olla juttu festareista.

Toiseksi, lehdessä haastatellaan kolme vahvan identiteetin omaavaa taiteilijaa – Mikael Gabrielia, Markku Aroa ja Susan Ahoa. He kertovat musiikista, urastaan ja siitä miten julkisuus ja tähteyks vaikuttavat ihmisen elämään.

Kolmanneksi, musiikkiteatterit eri puolella Suomea ovat merkittäviä työllistäjiä ammattimuusikoille. Musiikkiteatteri on haastava ala, jossa tarvitaan rautaista osaamista ja tasavarmaa suoritusta ilta illan jälkeen. Siksi onkin ilo tarjota juttu tästä yleisön rakastamasta instituutiosta.

Lisäksi meillä on hyviä uutisia rahasta. Gramex teki kesäkuun alussa historiansa suurimman yksittäisen tilityksen, jossa oli pitkästä aikaa mukana korvauksia myös Saksasta.

Sitten siirrytään siihen vähemmän kivaan uutiseen. Maan hallitus päätti kehysriehessään leikata yksityisen kopioinnin hyvityksestä (entinen hyvitysmaksu) kolmasosan kahden vuoden aikana. Hyvitys putoaisi 11 miljoonasta seitsemään miljoonaan euroon.

Tämä olisi katastrofi kulttuurialalle. Hyvityksellä rahoitetaan tärkeimpiä kulttuurinedistämisiä. Jos leikkaus toteutuu, esimerkiksi Musiikin edistämistätiö MES:n jakamista tuista tipahtaisi kolmasosa pois. Noin 500 projektia jäisi ilman tukea ja siten pääosin toteutumatta.

Onneksi eduskunnan sivistysvaliokunta ilmoitti olevansa eri mieltä leikkauksesta. Kiitos kaikille sen jäsenille! Valiokunnan lausunto antaa toivoa siitä, että asia voidaan korjata joko hallituksen budjettiriihessä tai eduskunnan budjettikäsittelyssä. Täytyy totisesti toivoa, että tässä asiassa järki voittaa. •

Toivotan kaikille lukijoillemme parasta mahdollista veneily-, lomailu-, mökkeily-, keikkailu- ja festarikesää!

Intro

Teksti: Riikka Hiltunen ja Lauri Kaira

Sinfonia Lahti hiilivapaaksi

Hiilivapaa Sinfonia Lahti -hanke palkittiin toukokuussa Classical: NEXT 2018 -messutapahtumassa innovaatiopalkinnolla. Yleisö äänesti kolme palkinnonsaajaa ammattilaisraadın valitsemista ehdokkaista.

Hankkeen tavoite on muuttaa

orkesterin toiminta hiljalleen hiilineutraaliksi. Orkesteri on lasketuttanut hiilijalanjälkensä ja laatinut tulosten pohjalta toimenpideohjelman. Toiminta suunnitellaan mahdollisimman vähän ympäristöhaittoja aiheuttavaksi.

Pyöräilyn suosiminen vähentää liikenteen päästöjä, Sinfonia Lahti linjaa.

KUVA: LASSE HÄKkinEN / LAHDEN KAUPUNKI

Maaottelu jazzmestaruudesta

Suomen Jazzliitto ja Eesti Jazzliitit käynnistävät nuorille yhtyekilpailun Suomen ja Viron välisestä jazzmestaruudesta. FinEst Jazz Rallyn pääpalkintona on festivaalikeikat kummassakin maassa. Ensimmäinen kisa käydään lokakuussa 2018 Helsingissä, ja jatkossa maaottelu järjestetään maaliskuussa vuorovuosin Tallinnan Tudengijazz-festivaalilla ja Turku Jazz Festivalilla.

Kilpailuun osallistuvan yhtyeen on esitettävä kappale kummankin maan Real Bookista sekä yksi vapaavalintainen kappale. Arviointiperusteina ovat muun muassa jazztradition tuntemus, tulkintakyky, yhtyeen sisäinen kommunikaatio ja omaperäisyys. Haku ensimmäiseen otteluun on avoinna 7.9. saakka ja mukaan voivat hakea Suomessa tai Virossa asuvat korkeakouluopiskelijat.

Yksi kilpailun suomalaisista kappaleista on Aili Iksen säveltämä *Snowflakes*.

KUVA: TERO AHONEN

KUVA: BRYAN SARAGOSA

Kaisa Rönkkö

Kaisa Rönkkö Music Finlandiin

Music Finlandin toiminnanjohtajana aloitti toukokuussa **Kaisa Rönkkö**, joka siirtyi työhön Suomen Kansallis-oopperan ja -baletin orkesteripäällikön tehtävästä. Rönkkö on johtanut Suomen osuutta EU:n suurhankkeessa OperaVision, joka tuo eri maiden oopperatuotannot suoratoistettavaksi kansainvälisille yleisöille.

Rönkön edeltäjä **Tuomo Tähtinen** työskenteli Music Finlandin toiminnanjohtajana sen perustamisesta vuonna 2012 lähtien. Tähtinen aloitti maaliskuussa Fullsteam Agency Oy:n toimitusjohtajana.

KUVA: JESSE KÄMÄRÄINEN

Missä on hevimetallipääkaupunki?

Ulkoministeriö, Tuska-festivaali, Sony Music Finland ja kymmenen suomalaiskaupunkia lanseerasivat keväällä Capital of Metal -kampanjan, jossa etsitään Suomen ja sitä myötä koko maailman hevimetallipääkaupunkia. Kampanja sai innoituksensa **Barack Obaman** lausunnosta, jonka mukaan Suomessa on ehkä maailman eniten metalliyhtyeitä asukkaita kohden.

Nyt metallibändejä pyydetään rekisteröitymään capitalofmetal.fi -sivustolla siihen kaupunkiin, jossa yhtye toimii. Näin selvitetään, missä yhtyeiden määrä suhteessa asukasluvuun on suurin. Metallipääkaupunki julistetaan juhannusviikolla ja kaupunki saa näkyvyyttä Tuska-festivaalilla kesä-heinäkuun vaihteessa.

Maria Silvennoinen Jazzliittoon

Suomen Jazzliiton uudeksi toiminnanjohtajaksi on valittu **Maria Silvennoinen**, joka aloittaa tehtävänsä kesällä 2018. Silvennoinen on musiikin maisteri Sibelius-Akatemian taidehallinnon Arts Management -maisteriohjelmasta ja musiikkitehteen maisteri Helsingin yliopistosta.

Silvennoinen siirtyy Jazzliittoon Budapestissa sijaitsevan FinnAgoran kulttuuri- ja viestintäpäällikön tehtävästä. Hän korvaa toiminnanjohtajana **Ami Vuorisena**, joka on nimetty We Jazz Oy:n ja Hei Hei Median liiketoimintajohtajaksi.

KUVA: SAMI MARONEN

Maria Silvennoinen

Diskoa ja syntikkaa levyllä

Svart julkaisi keväällä kaksi kokoelmaa, joille on valikoitu suomalaisia disko- ja syntikkapohjarvinaisuuksia. Vinyylinä ja cd:nä julkaistut kokoelmat kantavat nimiä *Satan in Love – Rare Finnish Synth-Pop & Disco 1979–1992* ja *Dance for Your Life – Rare Finnish Disco & Funk 1975–1986*.

Levyt kuratoi musiikintutkija ja dj **Mikko Mattlar**. Mukaan pääsi aikanaan vähemmälle huomiolle jääneitä kulttiklassikoita kuten **Emilan Satan in Love** ja **Pirittan Ota** sekä tunnettujen nimien, kuten **Fredin** ja **Leevi & the Leavingsin**, kappaleita.

KUVA: HEIKKI KYNSIÄRVI

Pelastakaa UMO!

Talousvaikeuksista kärsinyt UMO käynnisti joukkorahoituskampanjan toimintansa turvaamiseksi. Tilanteeseen johti UMO:n tiedotuksen mukaan useiden vuosien tappiollinen toiminta, julkisen rahoituksen leikkaaminen ja Yleisradion talennekorvaussopimuksen loppuminen yhdistettynä yleiseen kustannuskehitykseen.

Umoa voi tukea mesenaatti.me -sivuston kautta ja vastikkeeksi

on tarjolla esimerkiksi UMO:n ystävien jäsenyys, osallistuminen jazztastingiin tai jazzbiisin säveltämiseen sekä konserttilippuja. Kampanjan lisäksi UMO järjestää *Kauan eläköön UMO!* -tukikonsertin maanantaina 29.10. Finlandia-talolla. So- listeina konsertissa vierailivat muun muassa **Paleface**, **Anna Puu**, **Sami Saari**, **Jimi Tenor** ja Higher Ground Vocals.

KUVA: LAURI KAIRA

Jarkko Karhu

KUVA: LAURI KAIRA

Veli-Pekka Tolonen

Kaksi uutta asiantuntijaa

Gramexin toimistossa on aloittanut kaksi uutta asiantuntijaa. **Jarkko Karhu** on nimetty medialisensoinnin asiakkuuspäälliköksi. Jarkko oli aiemmin vastaavissa tehtävissä Teostossa. **Veli-Pekka Tolonen** on määräaikainen tilitysasiantuntija,

vuorotteluvapaalle siirtyneen **Marjo Huuskosen** sijaisena. Veli-Pekka on musiikin harrastaja, joka on aiemmin toiminut muun muassa erilaisissa kuvaushommissa sekä av-tekniikkona.

Teoston toimitusjohtaja vaihtuu

Teoston toimitusjohtaja **Katri Sipilä** jättää tehtävänsä. Päätöksen toimitusjohtajan vaihtamisesta teki Teoston hallitus.

Vt. toimitusjohtajaksi on nimetty varatoimitusjohtaja **Risto Salminen**. Sipilä aloitti uransa Teostossa vuonna 1988 ja toimitusjohtajana hän on toiminut lähes 17 vuoden ajan.

Katri Sipilä

KUVA: SUIVI-TUULI KANKAANPÄÄ

MARIA VEITOLA / KUVA: RADIO HELSINKI, ARTTU LINDEMAN / KUVA: VILLE JUURIKKALA

WEMPPA KOIVUMÄKI / KUVA: SONY MUSIC, JARKKO NORDLUND / KUVA: MTV OY

Gramex Suomi Areenassa

Kuka tekee tulevaisuuden tähdet eli mistä nuoret löytävät lempimusiikkinsa? Rulettavatko radio, striimauspalvelut, some vai keikat?

Gramexin, Musiikkituottajien, Musiikkien liiton ja Radiomedian jär-

jestämässä paneelissa tiistaina 17.7. esiintyvät **Maria Veitola**, **Carla Ahonius**, **Arttu Lindeman**, **Wemppa Koivumäki**, **Mikko Koivusipilä** ja **Jarkko Nordlund**.

Pyöreitä festareita

Moni kesäfestivaali täyttää tänä kesänä pyöreitä vuosia. Raahen Rantajatsit (26.–28.7.) ja Elojazz (Oulu 1.–5.8.) järjestetään 30. ker- ran. Rantajatsilla kuullaan kotimaisia huippunimiä, kuten Mopo ja 3TM sekä ranskalaisia vierailijoita **Claudia Solail** & **Benjamin Moussay** sekä Papanosh. Elojazzin esiintyjiin lukeutuvat amerikkalais- basisti **Nik West**, Aki Rissanen Trio feat. **Nils Wogram** (Saksa) sekä Timo Lassy Band & Ricky-Tick Big Band Brass. Festivaalin Valokeilassa-sarjassa nostetaan esiin sovittaja, orkestroija ja kapellimestari **Mikko Hassinen**.

Seinäjoella juhlietaan 28.–30.6. 40-vuotiaasta Provinssia. Laajan kotimaisen kattauksen lisäksi festivaalin ulkomaisina esiintyjinä nähdään muun muassa Madness (UK), The Offspring (US) ja The Sounds (SE). Suomen suurin taidefesti-

vaali, Helsingin juhlatiimat täyttää puolestaan 50 vuotta. Festivaali tarjoilee taide-elämyksiä Helsingissä 17.8.–2.9. ja synttäreitä juhliataan ilmaiskonsertissa Kai-vopuistossa sunnuntaina 19.8. Juhlaviikkojen kansainvälisiä musiikkivieraita ovat muun muassa soulääni **Robert Finley**, mallilais- tähti **Fatoumata Diawara** ja kitaristilegenda **Steve Vai**.

Pianisti Aki Rissanen trio soittaa Elojazzella Oulussa elokuun alussa.

KUVA: DAVE STAPLETON

MIKAEL KRISTIAN GABRIEL SOHLMAN

• Syntyi 25. helmikuuta 1990 Helsingissä. • Julkaissut viisi albumia: *5 miljoonaa muuta* (2009), *Pohjosen poika* (2011), *Mun maailma* (2013), *Versus* (2015) ja *Ääripäät* (2018). • Tunnetuimpia kappaleita: *Kipua* (2013), *Päästä mut pois* (2013), *Älä herätä mua unesta* (2014), *Riippumatto* (2017), *Liikaa sussa kii* (2017). • Osallistui *Vain elämää* -ohjelmasarjan viidennelle tuotantokaudelle vuonna 2016. Toimi laulukilpailu X Factor Suomen yhtenä tuomarina keväällä 2018. • Näytellyt vuonna 2016 ensi-iltansa saaneissa elokuvissa *Bodom* ja *Pahan kukat*.

Elämä kuin elokuva

Mikael Gabriel tunnetaan päätään aukovana ja luksuselämällään rehvasteleva räppäritähtenä. Samalla hän on myös tärkeä esikuva ja tukipilari tuhansille elämässään kamppaileville nuorille.

Teksti VILLE HARTIKAINEN
Kuvat KIRSI TUURA

Jos ei tietäisi räppäri **Mikael Gabrielin** olevan oikeasti olemassa, saattaisi häntä luulla fiktiiviseksi hahmoksi. Niin tarkasti hänen elämäntarinansa noudattelee sankaridraamojen ryysyistä rikkauksiin -kuvauksia. Sellaisten kuten *Rocky*, *Karate Kid* tai *Slummin miljonääri*.

Mikael Gabrielin (s. 1990) tarina käynnistyy 1990-luvun alun lamavuosista. Hän elää lapsuuttaan pienipalkkaisen yksinhuoltaja-äitinsä kanssa koillishelsinkiläisessä kerrostalolähiössä. Elämä on yksinkertaista mutta onnellista.

Lapsuusvuosia seuraa vaikea teini-ikä: kapinointivaihe, ajautuminen nuorisorokolliseksi ja passitus vuosiksi Hyrynsalmella sijaitsevaan nuorisokotiin. Päivät ovat täynnä vihaa ja epävarmuutta.

Ollaan kertomuksen käännekohdassa, jossa tarinan päähenkilö päättää muuttaa elämänsä suuntaa. Hän löytää oman intohimonsa musiikista ja hip-hopkulttuurista. Niistä tulee hänen johtotähtensä ja päämääränsä.

Alkaa lujatahtoinen oppimisvaihe ja valmistautuminen tarinan loppuhuipennukseen. Tässä kohtaa *Rocky*-elokuviin esiteltäisiin pitkiä montaaasikuvia hikisiltä nyrkkeilysaleilta ja lenkipoluilta. Taustalla pauhaisi jokin juhallinen kappale.

Tullaan kertomuksen kliimaksiin. Tarinan päähenkilö julkaisee ensimmäisen levynsä ja nousee hetkessä yhdeksi maan suurimmista nuorisoidoleista. Hänestä tulee sankari. Musiikki käynnistyy, lopputekstit matelevat ruudulle.

Elokuva päättyy.

Tuhlaajapoika

Mutta Mikael Gabrielin elämä ei ole elokuvaa. Eikä hänen menestystarinansa päättynyt ensimmäiseen onnistumiseen. Eikä vielä toiseen tai kolmanteenkaan.

Harvinaisen paljon hänen artistuuransa vaiheita on silti dokumentoitu. Haastatteluun saapuessaankin hänen perässään

kulkee kameran ja mikrofonin kanssa oma henkilökohtainen kuvaaja. Mikael Gabrielin arkea tallennetaan lähes päivittäin hänen omalle Youtube-kanavalleen.

Mikael Gabriel kättelee, istahtaa levy-yhtiön neuvotteluhuoneen pöydän ääreen ja alkaa syödä lounastaan; wieninleikettä ja ranskalaisia. Sormissa kiiltelevät timanttisormukset, kaulassa roikkuu valtava rubiinikoru.

”Ei kellään muulla Suomessa ole tällaisia”, Mikael Gabriel sanoo.

Tällaisena me hänet tunnemme. Televisiosta ja lehtien palstoilta olemme saaneet seurata, kuinka hän on esitellyt tohkeissaan Espoon hienostoalueella sijaitsevaa kolmi-kerroksista omakotitaloaan, tuhansien eurojen hintaisia luksusvaatteitaan, toinen toistaan prameampia ökyautojaan ja norjalaista Playboy-mallityttöystävänsä.

Täyttä Amerikkaa kaikki.

Eikä hän mielipiteitensääkään ole vakan alla pitänyt. Koko uransa ajan Mikael Gabriel on soittanut suutaan, esittänyt kärkeviä näkemyksiään ja haastanut julkisesti riitaa muiden artistien ja vallan kahvassa olevien kanavapäälliköiden kanssa. Ärsyttänyt ja provosoinut. Polveensa Mikael Gabriel on tatuoinut **Vladimir Putinin** kasvot, koska ”Putin on boss ja buli äijä”. Näin hän on sanonut.

Turhasta vaatimattomuudesta häntä ei voi ainakaan syyttää. Eikä sellainen hänen tavoilleen sopusikaan, Mikael Gabriel sanoo.

”En mä ole ikinä ollut nöyrä. Mä tiedän olevani paras suomalainen räppäri ja uskallan myös sanoa sen ääneen. En mä kela, miettiikö muut mun olevan kusipää. Sellainen ei kiinnosta mua.”

”Voimaa ja rakkautta”

Menestyksellä pröystäily tai lievä ylimielisyys eivät kuitenkaan ole syy sille, miksi Mikael Gabrielista on tullut yksi tämän hetken suurimmista kotimaisista tähdistä.

Räiskyvän kuoren alta paljastuu julkisuuskuvansa huomattavasti syvällisempi ja empaattisempi pohdiskelijaluonne. Sen huomaa pelkästään tutustumalla hänen sanoituksiinsa. Monet Mikael Gabrielin suosituimmista kappaleista sivuavat elämän kipeimpiä puolia: perheväkivaltaa, yksinäisyyttä ja itsetuhoisia ajatuksia.

”Mähän olen lähtökohdiltani malmilainen kundi, jolla ei ole ollut nuoruudessaan yhtään mitään. Nyt kun mulla on mahdollisuus saada jotain, niin tavallaan ylläluuan kaikkea mahdollista”, Mikael Gabriel kertoo elämäntyylistään.

Mikael Gabriel uskoo, että monilla on hänestä väärä mielikuva: ”Ainakin juorulehtien perusteella. Mutta niissä lähtökohta onkin täysin väärä”.

Varsinaista sanomaa Mikael Gabrielin mielestä hänen musiikillaan ei silti ole. Hän sanoo tarinoiden kumpuavan suurimmalta osalta hänen omista kokemuksistaan, ja toivoo oman esimerkkinsä herättävien ajatuksia kuulijoissa.

”Haluan enemmänkin vaan kertoa biiseissä omasta elämästäni ja siitä, kuinka katon maailmaa. Mun mielestä on tärkeitä, että kerron biiseissä myös kaikista niistä paskoista valinnoista, joita olen elämäni aikana tehnyt. Jokainen saa sitten itse miettiä, että kannattaako niin tehdä.”

Mitä toivot kuulijoiden saavan kappaleistasi?

”Toivon, että niistä saisi voimaa ja rakkauden fiiliksiä. Että mun biisit jeesaisivat pahoina päivinä ja tsemppaisi jaksamaan parempiin hetkiin. Ja totta kai toivon, että sellaiset tyypit jotka eivät usko itseensä, voisivat mun musiikin kautta löytää itsensä ja saada lisää itseluottamusta.”

Todellisuuspakoa

Näistä asioista hän ei puhu vain lämpimikseen. Mikael Gabrielin fanikunnassa on valtava joukko nuoria kuulijoita, joiden elämä on ajautunut syystä tai toisesta väärille urille. Monet tarinoista ovat hyvinkin surullisia.

Monet kappaleista sivuavat elämän kipeimpiä puolia.

Mikael Gabriel sanoo saavansa puhelimeensa lähes päivittäin viiltelykuvia ja muuta ”aika raffia kamaa”.

”Tiedostan sen, että mun musiikki on monelle heistä tärkeä pakokeino todellisuudesta”, Mikael Gabriel pohtii.

”Kerran mulle tuli viesti yhdeltä saattokodissa työskentelevältä hoitajalta. Hän kertoi vakavasti sairaasta 26-vuotiaasta äijästä, jonka viimeinen toive oli ollut kuulla mun biisi. Se oli aikanaan tavannut tyttöystävänsä, kun se kappale oli soinut, ja se muistutti sitä kaikista niistä sen parhaista hetkistä. Sellainen oli kieltämättä pysäyttävää kuultavaa.”

Miltä tuntuu, kun musiikillasi on niin suuri vaikutus?

”Kyllähän se isolta tuntuu. Välillä ehkä liiankin isolta. Joskus musta tuntuu kuin olisin jokin yleinen kriisipuhelin, vaikka eihän sellaisten asioiden pitäisi periaatteessa kuulua mulle mitenkään. Välillä taas tuntuu ihan siistiltä ottaa sellaista **Jeesuksen** ja maailmanparantajan viittaa ylleen. Silloin ajattelee,

että fanit ovat tavallaan mun opetuslapsia. Jos mulla itselläni olisi ollut joku sellainen tyyppi, joka olisi näyttänyt aikanaan, että tee näin, äläkä tee noin, niin mulla olisi voinut olla paljon helpompaa nuorena.”

Roolimalli vastoin tahtoaan?

Monelle kuulijalle Mikael Gabrielista on tullutkin tärkeä roolimalli. Hänen esimerkkinsä ja elämäntarinansa edustavat lupausta paremmasta huomisesta; siitä että ongelmat ovat voitettavissa, eikä toivoa kannata heittää vaikeimmallakaan hetkellä.

Mikael Gabriel sanoo tiedostavansa asemansa myös itse. Hän toteaa, ettei sillä, miten hän itse asiaan suhtautuu, ole itse asiassa kovinkaan paljon merkitystä. Faneilleen hän on esikuva – halusi hän sitä tai ei.

Tunnetko olevasi vastuussa faneistasi?

”En mä niin ajattele. Kyllä vastuu lapsista on niiden vanhemmilla. Ei se liity muhunnillään tavalla. Mutta totta kai mulla on vastuu

>>>

>>>

siitä, miten mä käyttäydyn ja kohtaan ihmisiä. En mä halua antaa ulos päin sellaista kuvaa, että tuo aikuinen ihminen tykkää riitelemisestä ja pahan mielen tuottamisesta. Se on ihan päinvastaista esimerkkiä, jota haluan antaa.”

Sitä Mikael Gabriel ei kuitenkaan kiellä, etteikö hänen julkinen asemansa olisi muuttanut häntä ihmisenä. Nykyään hän huomaa tulleen varovaisemmaksi: miettivänsä tekemisiään ja sanomisiaan aivan eri tavalla kuin aikaisemmin.

Välillä julkisen roolin asettamat odotukset tuntuvat hänestä turhankin stressaavilta.

Julkista yksityiselämää

Erityisen hankalaan tilanteeseen hän joutui viime vuoden lopulla. Marraskuun 29. päivänä 2017 poliisi pysäytti autolla liikkeellä olleen Mikael Gabrielin.

Pysäytyksen yhteydessä hänen hallustaan löydettiin kannabista, ja poliisilaitoksella tehdyssä huumetestissä Mikael Gabrielin todettiin ajaneen autoa päihtyneenä. Maaliskuussa hänelle tuomittiin 30 päiväsakkoa huumausainerikoksesta, rattijuopumuksesta ja huumausaineen käyttökokeksesta.

Mikael Gabriel pahoitteli tekoaan jo marraskuussa omalla Facebook-sivullaan.

”Vielä kolme vuotta sitten en olisi pyytänyt anteeksi”, hän sanoo.

”Eikä mun tavallaan nytäkään olisi tarvinnut niin tehdä. Kyse on kuitenkin mun yksityiselämästä. Mutta koin, että se oli ainoa tapa, jolla pystyin käsittelemään asian mahdollisimman iisisti ja jatkamaan eteenpäin hyvillä mielin. Sekin oli periaatteessa sitä esimerkin näyttämistä.”

Tuntuuko epäreilulta, että olet tavallaan vastuussa koko maailmalle?

”Se on ihan hirveätä. Ajatellaan vaikka tätä **Sillanpään** huumekeissia. Hän on selvästi tehnyt virhearvioita omassa elämässään. Mutta mitä siten? Miksi se kuuluu koko maapallolle? Jokaisella meillä on kaapissa mörköjä. Pidän tätä nykyistä julkista lynkkauskuulttuuria tosi myrkyllisenä.”

Itsesensuuria

Kesäkuun alussa Mikael Gabrielilta ilmestyi hänen uransa viides albumi *Ääripäät*. Universal Music Finlandilla julkaisusta odotetaan yhtä vuoden suurimmista menestyksistä. Ja uskoo Mikael Gabriel itsekin vahvasti uusimpaan tuotokseensa.

”Tää tulee todennäköisesti olemaan mun kädenjälki suomalaisen musiikin historiaan”, hän kehaisee.

Vaikka saattaisi levy olla hyvin erinäköinenkin, ellei hän joutuisi miettimään yhä tarkemmin sanojensa syy-seuraussuhteita. Laululyriikoiden sensuroiminen ja omien taiteellisten ratkaisujen rajoittaminen on hänelle nykyisin arkipäivää.

Julkinen asema on muuttanut Mikael Gabrielia.

”Mulla on vaikka kuinka paljon sellaisia biisejä, joita en voi koskaan julkaista. Ne polttaisivat niin monet sillat, eikä mun musiikki soisi enää missään”, hän toteaa.

Eikö se ole tavallaan tosi surullista?

”No, mikään ei ole sen surullisempaa. Taiteenhan pitäisi olla maailman vapain tapa ilmaista itseään. Sitten kun sun päällesi laitetaan laatikko, niin eihän se hirveän hyvältä tunnu.”●

Mikael Gabriel haluaa toimia myös varoittavana esimerkkinä faneilleen: ”En mä toivo, että kenenkään perheessä sanottaisiin, että tee niin kuin Mikael Gabriel. Enemminkin niin päin, että älkää tehkö niin kuin se on tehnyt”.

Soitin

Soitin-palstalla esitellään kauden kiinnostavia soitinuuksia ja oheislaitteita. Teksti: Tommi Saarela

Mini Laney -sarja.

Sähkörummun uusi aika

EUROOPPALAISEN soitinalan vuodenkierrossa Frankfurt Musikmesse toimii tärkeimpien uutuuksien lanseerauspaikkana. Maanosan suurimpien musiikkimessujen huomattaviin pelinavauksiin kuului tällä kertaa saksalaisen Gewan ja amerikkalaisen Drum Workshopin yhteistyönä synnytetty **G9-elektronirummuusto**.

Frankfurtissa ensiesitellyn elektronisen rumpusetin bittitekniikka tulee Gewan eurooppalaisilta yhteistyökumppaneilta, ja uutuuksien lupaakin tarjota kaiken mitä digitaalimaailma tänään mahdollistaa, tinkimättä kuitenkaan käyttöliittymästä eli itse rummuista.

Rumpujen rungot valmistaa arvostettu Drum Workshop, ja luontevaa soittotuntumaa jäljittelevät vaimennuskalvat niihin toinen vähintään yhtä kuuluisa taho, niin ikään amerikkalainen Remo.

Rummuiston digitaalisessa keskusyksikössä on kattavien liitäntöjen lisäksi kookas 10-tuumainen kosketusnäyttö, neljän gigatavun soundikirjasto ja peräti 128 gigatavua tilaa käyttäjän omille sampleille.

Musikmessessä esitelty G9:n lippulaivamalli sisältää Drum Workshopin aidot rumpurungot, joihin kuuluu korottimella varustettu 18-tuumainen bassorumpu, normikokoinen 14-tuumainen virveli, neljä viiden tuuman syvyistä tomia sekä telineet bassorummun pedaalia myöten.

Paisteen 2002 -sarjasta mallinnetut sähköiset symbaalit ovat nekin kookkaampia ja painavampia kuin elektronirummuustoissa yleensä.

Syksyllä markkinoille saapuvaan G9-tuoteperheeseen tulee sisältymään myös kompaktimpia, riisutumpia rummuustoja.●

www.gewaelectronics.com

G9-elektronirummuusto.

Fiksumpi piano

YAMAHAN Clavinova-perheen uusi **CSP-mallisto** muuntaa perinteisen digipianon iPad-vetoiseksi kosketintyöasemaksi ja tuotantotyökaluksi, joka osaa kommunikoida jopa Garagebandin kaltaisten iOS-applikaatioiden kanssa.

Clavinova Smart Piano yhdistää nimensä mukaisesti älytabletti-innovaatiot digipianoteknologiaan. Yamahan ja Bösendorferin konserttiflyygeliin samplattua sisältävä CSP on lähtökohdiltaan pelkistetyn pianomainen, mutta iPadin tai Android-tabletin avulla käyttöön saadaan paljon lisäominaisuuksia.

Jo Yamahan oman Smart Pianist -applikaation avulla käyttöön tulee yli 700 soitinääntä, ja tabletilta käytettävä Audio to Score -toiminto jopa ana-

CSP-mallisto.

Pienet ja pippuriset

PERINTEINEN brittimerkki Laney on julkaissut omat vaihtoehtonsa minikokoista kitaracomboa kaipaavalle. Kotistudioäänityksiin, treenaukseen tai sormien lämmittelyyn lavan takana ennen keikkaa soveltuvaan **Mini Laney -sarjaan** kuuluu kolme mono- ja kolme stereocomboa.

Lionheart-, Ironheart- ja Supergroup -minivahvistimien monomallit tarjoavat kolmetuumaisilla kaiuttimillaan tehoa kolme wattia, kahden kaiuttimen stereomallit tuplat siitä.

Etuastetta hallitaan erillisellä tasonsäädöllä, ja vahvistimista löytyvät delay-efektin ja särökanavan lisäksi jopa liitäntä älypuhelimien ja tablettien applikaatioita varten.

Kuulokeliitännällä varustetut pikkuvahvistimet toimivat verkkolaitteensa lisäksi paristoilla.●

www.laney.co.uk

Kesäkuuussa ennätystilitys

Gramexin 13 miljoonan ennätystilitys sisälsi pitkästä aikaa korvauksia myös Saksasta.

Teksti LAURI KAIRA

KUVA: OGNJEN STEVANOVIC / DREAMSTIME

Kesäkuun alussa Gramex jatkoi 13 miljoonaa euroa, joka on Gramexin historian suurin yksittäisessä tilityksessä jaettu korvausmäärä.

Pääosa korvauksista oli Suomesta, mutta mukana oli rahaa myös 13 muusta maasta.

Tilitys tehtiin Gramexin uudella Apollo-asiakkuudenhallintajärjestelmällä.

Kuukautta aiemmin

Gramexin tilitysjärjestelmän uudistus on edennyt. Gramexin kesätilitys voitiin nyt tehdä noin kuukautta aiemmin kuin viime vuonna, jolloin järjestelmä oli vielä sisäänajovaiheessa.

Tilitysjärjestelmän uudistuksella tähdätään muun muassa siihen, että Gramex pystyy jakamaan korvauksia jopa puoli vuotta aiempaa nopeammin.

Nopeutuminen näkyy jo tämän vuoden lopulla. Vuoden alussa kerättyjä esityskorvauksia päästään jakamaan jo joulukuussa.

Loppuvuoden sijaan kesäkuun tilityksessä korvauksia saivat myös ulkomaiset oikeudenhaltijat. Tämänkin takana on uusi tilitysjärjestelmä.

Suomesta ja ulkomailta

Kesäkuun 4. päivä jaettiin korvauksia, jotka on kerätty valtaosin vuonna 2017. Jaossa on myös korvauksia vuodesta 2015 lähtien.

Mukana oli seuraavia esityskorvauseriä: Yleisradion ja yksityisten radioiden esityskorvauksia, simulcasting ja webcasting-korvauksia, yksityisen kopioinnin hyvitystä, taustamusiikkikorvauksia ja Ylen tapahtumaltiointeja muusikoille.

Lisäksi mukana oli ulkomailta kertyneitä korvauksia seuraavista maista: Italia, Hollanti, Irlanti, Iso-Britannia, Tanska, Belgia, Sveitsi, Itävalta, Puola, Kanada, Saksa, Japani ja Norja.

Vanhoja Saksan korvauksia on jatkossa tulossa lisää.

Saksan pato aukesi

Taiteilijat saivat nyt pitkästä aikaa korvauksia Saksastakin. Valtaosa korvauksista on monen vuoden ajan jäänyt sieltä tulematta, vaikka Saksa on heti Ruotsin jälkeen merkittävin suomalaisen musiikin käyttäjä.

”Pitkällisten neuvottelujen jälkeen Gramex sai Saksan korvaukset liikkeelle”, sanoo oikeudenhaltijayksikön johtaja **Tuomas Talonpoika**.

Mistä viive johtui?

”Saksalainen sisarjärjestömme GVL on tehnyt laajamittaisen tilitysjärjestelmän uudistuksen. Lisäksi he ovat uudistaneet myös

korvausperiaatteita, eli sitä, mitä erilaiset musiikin käytöt vaikuttavat korvauksiin.”

Vanhoja Saksan korvauksia on jatkossa tulossa lisää.

”Siksi kannattaa huolehtia, että yhteys- ja tilitiedot ovat kunnossa. Etenkin niiden, joiden musalla ja yhtyeillä on ollut kysyntää Saksassa”, sanoo asiakkuuspäällikkö **Tarja Henriksson**.

Mittava IT-projekti

Korvausten tilittäminen oikeissa suhteissa oikeudenhaltijoille on tekijänoikeusjärjestön avaintehtävä. Siksi tilitysjärjestelmän uudistaminen on niille jättimäinen IT-projekti.

Joissakin maissatilitysjärjestelmän uudistukset ovat johtaneet siihen, että korvausten maksuun on otettu välivuosi – eli korvauksia ei ole vuoteen maksettu lainkaan!

Suomen Gramexissa korvausten maksua ei keskeytetty. Tilitykset hoidettiin vuosittain, samalla kun vanha tilitysjärjestelmä ajettiin alas ja uusi rakennettiin sen rinnalle.

Projekti kesti Talonpojan mukaan viitisen vuotta.

”Vuonna 2013 Gramexin hallitus päätti, että uudistaminen aloitetaan. Nyt peruspalkat ovat koossa, mutta kehittäminen jatkuu.”

Gramexin oikeudenhaltijayksikön johtaja Tuomas Talonpoika ja asiakkuuspäällikkö Tarja Henriksson ovat tyytyväisiä siihen, että Saksasta saadaan jälleen korvauksia.

KUVA: LAURI KAIRA

Työ teatterissa
tuo varmuutta
esiintymiseen.

Täytyy uskaltaa heittäytyä

Susan Aho oivalsi, että on arvokas,
vaikka ei tekisikään musiikkia.

Teksti HEIKKI JOKINEN

Susan Aho tunnetaan parhaiten maailmaa ahkerasti kiertäneestä Värttinästä ja Euroviisuissa Suomea edustaneesta Kuunkuis-kaajista. Kaksikymmentä viime vuotta hän on kuitenkin tehnyt eniten työtä Nukketeatteri Sammon muusikkona.

Helsingiläisen Sammon ohjelmisto sisältää katsottavaa niin lapsille kuin aikuisillekin. Oman salin lisäksi teatteri esiintyy päiväkoodeissa, kouluissa ja kulttuuritaloilla, jopa ihmisten olohuoneissa.

”Esityksissä on aina live-musiikki”, Aho kertoo. ”Alkuun tulin tänne muusikoksi. En osannut ajatella tätä työnä, se oli vain kivaa.”

Nykyään Susan Aho (s. 1974) on yksi teatterin kahdeksasta vakituisesta työntekijästä ja työnsä on laajentunut teatterimusiikin tekemiseen sekä nukeilla näyttelemiseen.

Parhailaan ohjelmistossa oleviin näytelmiin *Leonardon lentävät apinat*, *Sateenkaarikala* ja *Laiva on lastattu* hän kirjoitti kappaleita yhdessä teatterinjohtaja **Iivo Baricin** kanssa.

”Esimerkiksi *Sateenkaarikalaan* tarvitsemme opettavaisen tarinan siitä, mihin liika itsekeskeisyys voi johtaa.” Se kirjoitettiin yhteen lauluun.

Musiikin tekeminen nukketeatterille on erilainen kokemus kuin omien laulujen teko. Teatterimusiikin on sovelluttava täsmälleen tarkoitukseensa ja tarina kulkee usein laulun kautta.

”Täällä laululle on raamit. Kun tekee omaa laulua, siihen voi purkaa alitajuntaa,

eikä aiheelle tai tarinalle ole rajoja. Aikaisemmin olen tehnyt musiikkia yksin ja ollut epäileväinen, miten se sujuu toisen kanssa. Se on toiminut ja ollut tosi inspiroivaa.”

Saa höpsötellä

Uudentyyppinen musiikki on tuonut uusia iloja. ”Lastenmusiikin teko voi olla hauskaa ja leikittelevää, siinä saa höpsötellä.” Aho on tehnyt teatterille jo noin 20 kappaletta.

Työ teatterissa on tuonut varmuutta esiintymiseen. Keikkoja on keskimäärin viisi viikossa. Toukokuussa Sampo esiintyi Linnanmäen kauden avajaisohjelmistossa peräti 56 kertaa kymmenen päivän aikana.

”Värttinällä ja Kuunkuis-kaajilla on harvemmin ollut päivittäisiä esiintymisiä. On ollut hyvin kehittäväää päästä esiintymään miltei päivittäin. Palaute lapsiyleisöltä tulee samantien ja se on sekä armotonta että kiitollista.”

Näyttelemisenkin on ollut muusikolle aivan luontevaa, Aho sanoo. ”Instrumentin soittaja välittää tunteensa sen kautta, nukketeatterissa nukke on samassa asemassa. Nuket ovat esityksen keskipisteitä.”

”Nukeilla näyttelemistä on harjoiteltava peilin kanssa, jotta niihin löytyy oikeanlaista elävyyttä. Usein pienetkin liikkeet vaikuttavat paljon.”

>>>

SUSAN AHO

- Nykyään **Susan Venhovaara** • Syntynyt 1974 • Kansanmusiikin maisteri Sibelius-akatemiasta 2008. • Haitaristi, laulaja, lauluntekijä. • Nukketeatteri Sammon muusikko ja nukeilla näyttelijä. • Värttinä-yhtyeessä vuodesta 1997.
- Kuunkuis-kaajat-yhtye yhdessä Johanna Hytin kanssa 2008–2016.
- Topsy Gipsy -duo yhdessä Karoliina Kantelisen kanssa.

KUVA: OTAVAMEDIA / LEHTIKUVA / ARTTO WIIKARI

Nukketeatteri Sammon esityksessä *Laiva on lastattu* soittavat Susan Aho, Iivo Baric ja Antero Reinistö.

KUVA: SEPPO SAMULI

KUVA: TARU JUURIKKO

KUVA: JORMA AIROLA

KUVA: JOHANNA SAUFAMÄKI

Värttinen laulajat Karoliina Kantelinen, Susan Aho ja Sari Kaasinen. Kuunkuiskaajat Johanna Hytti ja Susan Aho. Mika Venhovaara ja Susan Aho Sampo Soikoon! -klubilla.

Tipsy Gipsyn soittajat Susan Aho ja Karoliina Kantelinen.

>>>

Työssä auttaa periaate, jota Susan Aho on aina noudattanut. ”Täytyy uskaltaa heittäytyä. Asenteeni on, että antaa mennä vain, vaikka ei olisikaan varma osaamisestaan.”

Sibelius-Akatemiassa haitari oli Ahon pääaine. Teatterissa hän soittaa lisäksi sähköpianoa ja lyömäsoittimia sekä laulaa. ”En ole multi-instrumentalisti, soittimeni ovat kaksi- ja viisirivinen haitari.”

Laulun Aho on opiskellut itse. ”Värttinessä on saanut laulaa ja oppia tekemällä.”

Värttinä räppää

Maailmalla ehkä tunnetuin suomalainen nykykansanmusiikkiryhtye Värttinä on muuntunut moneen kertaan vuonna 1983 alkaneen matkansa varrella. Sen itäisiin perinteisiimme perustuvan musiikin tunnusmerkki on laulajien vahva osuus.

Nyt laulajia on kolme: **Susan Aho**, **Mari Kaasinen** ja **Karoliina Kantelinen**. Soittajia ovat perkussionisti **Mikko Hassinen**, kitaraa ja mandoselloa soittava **Matti Laitinen** sekä viulisti **Lasse Logren**. Susan Aho tuli mukaan Värttiniän vuonna 1997.

Yhtyeessä on ennen ollut enemmän muusikoita. ”Maaliskussa meillä oli konsertti UMO:n kanssa. Onpa upeaa ison orkesterin kanssa, ajattelin. Se oli kuin vanha Värttinä.”

Susan Aho sanoo olleensa ”ihan pikkutyttö” mennessään Värttiniän. Heti alkuun oli edessä kolmen viikon kiertue Saksassa. ”Tunsin olevani isoissa saappaissa, mietin miten siitä selviän. Minua hirvitti miten pärjään haastatelussa englanniksi.”

Nyt kokemusta on karttunut, Värttinä esiintyy jatkuvasti Suomessa ja ulkomailla. Viime marraskuussa yhtye esiintyi itsenäisyntemmen satavuotisjuhlien merkeissä Hämeenlinnan Verkatehtaalla *Näin räppäsi emoni ennen* -konsertissa yhdessä **Palefacen** kanssa.

”Olimme niin fiiliksessä, että halusimme jatkaa”, Aho sanoo. Tänä kesänä yhteiskeikka nähdään muun muassa Ilosaarirockissa, Karjaan Faces-festivaalilla, Työväen musiikki-

”Parikymppisenä sanoin, että kukaan mies ei mene musiikin edelle.”

tapahtumassa Valkeakoskella sekä Slovakiassa ja Unkarissa.

Paleface käyttää musiikissaan monia vaihteita ja musiikin lajeja, kuten kansanmusiikkia ja iskelmää, Susan Aho sanoo. Yhteistyölle Värttinen kanssa on luonteva pohja. ”Meidänkin laulutyyliämme on kuvailtu räppäämiseksi, koska laulamme nopeasti.”

Viime vuodenvaihteessa Värttinen laulajat olivat mukana Kansallisoopperan ja -balletin yhteistuotannossa *Kalevalanmaa*. Se kokosi yhdeksi paketiksi suomalaisuutta ja suomalaisuuden musiikillisia juuria. Yhtye oli mukana omalla musiikillaan kolmessa kohtauksessa ja Susan Aho soitti lavalla haitariakin.

”Ooppera on eri maailma kuin mihin on itse tottunut. Siellä on hierarkiat ja kellokortit. Ohjaaja **Kenneth Greve** suhtautui meihin arvostavasti ja kunnioittavasti, se oli upea esitys.”

Kuunkuiskaajien vuoristorata

Värttinessäkin laulaneen **Johanna Hytin** ja Susan Ahon duo Kuunkuiskaajat edusti Suomea Euroviisuissa vuonna 2010. Kuusi vuotta myöhemmin duo lopetti.

”Se oli huikea tarina, joka alkoi vähän nurinkurisesti. Duolla ei ollut nimeä eikä oikein ohjelmistoakaan, kun meillä oli jo Saksan kiertue.”

Susan Aholla oli omaa ohjelmistoa, jota hän oli esittänyt muun muassa firmakeikoilla. Silloin Sibelius-Akatemiaan tuli kysely, jossa saksalainen Suomen ystävyysseura kaipasi pientä yhtyettä kiertueelle. Naiset ottivat yhteyttä ja lähtivät kiertämään Saksaan.

”Se oli kivaa. Äänitimme levyn ja levy-yhtye ehdotti osallistumista Euroviisujen karsintoihin, joka viivästytti levyn julkaisua.

Menimme karsintaan ja yllättäen voitimme.”

Seurasi pari vuotta todellista hullunmyllyä, Aho sanoo. ”Kaikkien muiden töiden lisäksi meille tuli paljon uusia työkuviota, edustamista, yhteistyöpalavereja ja haastatteluja. Meitä oli vain kaksi ja kaikki vastuu oli meillä.”

”Uvuimme, tuli sairastumisia ja minulle puhkesi aikuisiän astma.” Aho joutui hengitystieinfektion ja vaikean astman vuoksi kahdeksi viikoksi sairaalan keuhko-osastolle vuodepotilaaksi.

”Jatkoimme sitkeästi, halusimme tehdä toisenkin levyn. Levy-yhtiötä ei kuitenkaan löytynyt ja teimme mesenaattikampanjan. Se oli aivan huikea menestys, saimme kokoon 18 000 euroa.”

Levy julkaistiin ja naiset ottivat vielä lainaa sen promotioon. ”Huomasin, että minulla oli kova stressi koko ajan ja päätin, että on parempi lopettaa. Johanna oli samaa mieltä.”

Levy *Revitty rakkaus* ilmestyi 2016 ja pian sen jälkeen yhtye ilmoitti lopettavansa. ”Tuli hieno levy. Se oli työn ja tuskan takana, mutta onneksi teimme sen.”

Euroviisut Oslossa olivat ikimuistoinen kokemus, se on kuin iso viihdesirkus. ”Olin tottunut siihen, että Euroviisut ovat Suomessa hiukan nolo juttu, mutta huomasin sen olevan hieno ja iso asia, josta oltiin ylpeitä.”

”Siellä oli mieleöntä energiaa kaksi viikkoa. Itse esitys oli huikea kokemus. Yleisö kannusti kaikkia ja oli täynnä kuplivaa energiaa.”

”Vaikka jälkiseuraukset sairastumisineen olivat ikäviä, en ikinä vaihtaisi kokemusta pois.” Suomalainen mediakin kohteli hyvin, eikä kielteistä julkisuutta juuri tullut. Toki piti totutella siihen, että meidän kasvomme olivat paljon esillä ja se loi tietysti paineitaikin.”

Musiikki on iloa ja ystävyyttä

Tipsy Gipsy on Ahon ja Karoliina Kantelisen spontaanisti syntynyt duo. Naiset olivat vuonna 2014 Berliinissä ja esiintyivät puistoissa open stage -lavoilla. ”Vitsi, se oli kivaa! Perustimme duon ilman menestyspaineita, soitimme rakkaudesta mustalajismusiikkiin.”

Ohjelmisto on osin omaa ja osin perustuu eri maiden mustalajismusiikkiin, varsinkin sen menevämpään sorttiin. ”Sitä saa pajattaa täysin rinnoin.”

Kesällä duolla on näillä näkymin kaksi keikkaa. ”Emme promoata tai myy itseämme sen kummemmin. Jos tulee keikka, se tulee.”

Tänä kesänä Susan Aho lähtee tekemään omaa soololevyä, ja **Matti Kallio** on lupautunut tuottamaan sen. Kuunkuiskaajien lopettaessa hänellä oli jo noin 20 omaa kappaletta. ”Levy on oma unelmani, teen sen vielä.”

Levyille tulevia kappaleita Aho on esittänyt keikoilla miehensä **Mika Venhovaaran** kanssa duona. ”Biisit asettuvat paikoilleen kun niitä esittää.”

Musiikki on Susan Aholle tärkeää. ”Se tekee minut onnelliseksi. Se on jotakin, mihin en kyllästy. Jos muutoin olen kärsimätön, niin musiikin tekemisen suhteen minulla riittää sitkeyttä jaksaa vääntää, kääntää ja treenata.”

”Nuorena musiikki oli aina ykkönen. Parikymppisenä sanoin, että kukaan mies ei mene musiikin edelle. Nyt ajattelen hiukan toisin.”

”Sairaalassa ollessani mietin, mikä tai kuka olen jos en pystykään enää laulamaan. Oivalsin, että olen arvokas, vaikka en tekisi musiikkia. Identiteettini oli rakentunut liiksi vain artistiuteni varaan, mutta onhan ihminen muutakin kuin työnsä. Se oli tärkeää havaita.”

Sairastelun jälkeen Susan Aho sanoo oppineensa pitämään omaa hyvinvointia ja terveyttä todella tärkeinä. ”Se on vaatinut tiettyllä terveellä tavalla irti päästämistä, omien rajojen vetämistä ja niistä kiinni pitämistä.” ●

Positiivista mieltä!

Olin puhumassa uusimman FinTerveys-tutkimuksen julkistamistilaisuudessa. Olin valmistautunut kommentoimaan uusimpia tietoja suomalaisten verenpaineen (yhä liian usein liian korkea) ja kolesterolin (hieman laskussa) tasoista sekä analysoimaan terveyseroja alueittain, sukupuolittain ja tuloluokittain (erot suuria ja kasvamaan päin).

Ennen omaa osuuttani kuuntelin tuloksia mielenterveydestä. Masennusoireet yleistymässä. Merkittäviä oireita miehistä 9 ja naisista 13 prosentilla. Tuttuja havaintoja viime vuosilta.

Sitten tulikin positiivinen yllätys. Ensimmäistä kertaa mitattiin nimittäin suomalaisten niin sanottua positiivista mielenterveyttä ja väestöstä valtaosa luokiteltiin kohtalaisen (69 prosenttia) tai peräti korkean (14 prosenttia) positiivisen mielenterveyden omaaviksi.

Mikä ihmeen positiivinen mielenterveys? Se ei ole sama kuin se, että ei ole mielisairas. Kyse on siitä, millaisia psyykkisiä voimavaroja, omaan elämään vaikuttamismahdollisuuksia tai toiveikkuutta ihmisellä on.

Voit testata itsesi arvioimalla kokemuksiasi kahden viime viikon ajalta seuraavin kysymyksiin: Olenko tuntenut itseni toiveikkaaksi tulevaisuuden suhteen? Entä hyödylliseksi? Rentoutuneeksi? Olenko käsitellyt ongelmia hyvin? Ajatellut selkeästi? Tuntenut läheisyyttä toisiin ihmisiin? Kyennyt tekemään omia päätöksiäni itsenäisesti?

Kun terveyttä lähestytäänkin voimavarojen vahvistamisen eikä sairauksien riskitekijöiden kautta, ollaan filosofisesti oikeassa asennossa: miettimässä elämän laatua eikä ulkokohtaista terveen elämän suorittamista. Samalla kuitenkin ikään kuin keittiöooven kautta parannetaan niitä perinteisiäkin terveyslukuja, sillä hyvällä fiiliksellä ja mielekkäällä oman elämänsä roolituksella tulee elettyä ”terveemmin”.

Intuitiivisesti jäin miettimään, että entä jos testikysymyksiin lisättäisiin vielä: onko musiikki saanut sinut hymyilemään, liikuttamaan tai leijaillemaan. ●

KUVA: MATTI MATTIKAINEN

Musiikkiteatteri
vaatii soittajalta
tyyllillistä venymistä.

Montussa soi

Suuren mittakaavan korkealaatuiseen musikaali-
tuotantoon halutaan parhaat soittajat.

Teksti TOMMI SAARELA

Mel Brooks'n Kevät koittaa Hitlerille -elokuvasta tehtiin
musikaali The Producers. Helsingin Kaupunginteatteri
esitti sen Neil Hardwickin ohjauksena.

KUVA: CHARLOTTE ESTMAN-WENNSTRÖM

Levybisneksen hiipussa musiikkiteatteri tarjoaa tukikohdan monelle esittäville säveltaiteilijalle. Basisti **Eeva Koivusalo** ja käyrätorvensoittaja **Maria Luhtanen** tuntevat musikaalisoiton olemuksen popparin ja klararin näkökulmista.

Eeva Koivusalo (s. 1963) kuvailee päätymistään musikaalimonttuun onnekaaksi sattumaksi. Vuosituhannen taitteessa tekeillä olleeseen *Housut pois* -musikaaliin soittajia haeskeleva kapellimestari **Timo Kärkkäinen** bongasi Koivusalon **Niko Ahvosen** bändistä.

Motown-henkinen musikaali istui Ahvosen soulryhmän basistille kuin hanska käteen, mutta sittemmin ovat tutuiksi tulleet pakon sanelemana muutkin musikaalisoiton lajit punkista klassiseen.

Koivusalolle kutsu monttuun ei olisi voinut tulla paremmalla hetkellä. ”Olin alkanut tuntea vetoa sellaiseen musikon työhön, joka ei riippuisi artistien suhdanneherkästä levymyynnistä tai keikkasuosiosta.”

Koivusalo aloitti uransa musikaalisoittajana suoraan huipulta, Helsingin Kaupunginteatterin suurelta näyttämöltä. Hänen bassotteluun on viime vuosikymmenen puolivälistä kuultu teatterin jokaisessa musikaalissa, joita tuotetaan joskus parikin kaudessa.

Teoskohtaisia näytäntöjä voi kertyä kaudessa satakunta. Vaikka pultti jaettaisiin kahden soittajan kesken on helppo laskea, että monttu tarjoaa Koivusalon kaltaiselle muusikolle merkittävän siivun toimeentulosta.

Kontrasta kastelukannuun

Seinäjoelta kotoisin oleva Eeva Koivusalo tarttui bassoon isoveljen esimerkin rohkaimena. 1970-luvulla Hurriganes oli maan kovin bändi, ja **Cisse Häkkinen** bändin tyylkkäin soittaja.

Jyväskylään muutettuaan Koivusalo liittyi **Yarin** johtamaan Se-yhtyeeseen. Päätoimiseksi muusikoksi hän alkoi siirtyessään Helsinkiin 1990-luvun alkupuolella. Teatterin, levytysten ja bändikiinnityksien rinnalla Koivusaloa ovat työllistäneet keikkarintamalla esimerkiksi **Jari Sillanpään** konserttikiertueet.

”Kun oli ollut vuosikausia vallaton poppari, niin ensimmäinen asia jonka teatterissa oppi, että myöhästely ei käy ollenkaan”, Koivusalo muistelee huvittuneena musikaaliansa alkumetrejä.

Kamarimusiikillisessa Myrskyluodon Maija -musikaalissa ei ollut settirumpalia, jonka tuottamaan pulssiin rytmimusiikin piiristä tuleva basisti Eeva Koivusalo on tottunut soittonsa lukitsemaan.

Teatterin katsomossa Eeva Koivusalo näppäilee vanhaa Fender Precision -luottopeliä. Sen paikan musikaalimonttussa ottaa yleensä modernimpi viisikielinen Tobias-sähköbasso, sekä tietysti kontra.

EEVA KOIVUSALO

- Syntynyt 1963 • Itseoppinut muusikko, toiminut myös sovittajana, tuottajana ja säveltäjänä.
- Yhtyeitä muun muassa Se, Liisa Akimof, Niko Ahvonen, Kerkko Koskinen, Erin.
- Musikaaleissa vuodesta 2001: muun muassa *Housut pois*, *Evita*, *Kaunotar ja Hirviö*, *Kerjäläisoppera*, *The Producers*, *Maija Poppanen*, *Wicked*, *Katri Helena*, *Viulunsoittaja katolla*, *Tohtori Zivago*, *Tarzan*, *Peppi Pitkätossu*, *Billy Elliot*, *Vampyyrien tanssi*, *Shrek*.

Tärkeysjärjestyksessä seuraavina tulivat ruostuneen prima vista -lukemisen ja ylipäättään nuoteista soittamisen pikainen elvyttäminen. Kolmaskin haaste oli kulman takana. Kollega antoi heti ensimmäisessä produktiossa kullannarvoisen vihjeen, että kontrabasso kan-

nattaa ottaa haltuun – ”tulet tarvitsemaan sitä!”.

Koivusalon musikaalisuosikkeihin oman uran varrelta lukeutuu esimerkiksi *Kerjäläisoppera*, vaikkei hänellä ollut siinä paljonkaan soitettavaa – tai ehkä siksi.

”**Kurt Weillin** alkuperäissovituksessa osa bassoista on kirjoitettu pasuunalle – jota minun ei onneksi tarvinnut opetella soittamaan”, Koivusalo nauraa lisäten, että on sittemmin saanut soittaa teatterissa esimerkiksi didgeridoota ja kastelukannua.

Pulssia kuunnellen

Koivusalo pohtii, että kaikista soittoympäristöistä juuri musiikkiteatteri taitaa vaatia soittajalta eniten tyyllillistä venymistä. Siksi kenestäkään ei tule valmista teatterimusiikkia, vaan koko ajan opetellaan – ja sehän se kiehtoikin.

”Kirjo on aivan laidasta laitaan ja sellaisetkin tyyli, joita ei itse niin rakasta, on vain saatava toimimaan.”

Esimerkiksi bändiymyröihin verrattuna montussa pitää mielenkiintoa yllä myös muusikkokunnan kirjavuus.

”Soittokaverit tulevat niin klassisen, jazzin, popin kuin kansanmusiikin piiristä. On aina opettavaista ja mielenkiintoista, miten eri taustan omaavat työskentelevät ja tulkitsevat musiikkia.”

Esimerkkinä Koivusalo mainitsee päättyneen talvikauden *Myrskyluodon Maija* -jätti-

produktion, jonka sävy oli hyvin kamarimusiikillinen.

”Maijassa ei ollut settirumpalia, jonka tuottamaan pulssiin on tottunut lukitsemaan soittonsa. Piti opetella tarkkailemaan äänien taimaamista uudella tavalla. Klassisessa lähestymistavassa tempokäsitys on muutenkin joustavampi, piti sisäistää ettei tempon ole tarkoituskaan olla sama koko ajan.” >>>

Moni teatteri haluaa kautensa kruunuksi musikaalin.

TÄRKEÄ VAIKEA LAJI

Musikaali on tärkeä näyttämötaiteen laji. Useimmat teatterilaitokset pyrkivät tuottamaan esityskautensa kruunuksi ison musikaaliansi-illan. Kesäteatterit ja teatteriryhmät mukaan lukien musiikkiteatteri työllistää vuositasolla satoja muusikoita.

Lisäksi musikaalit työllistävät teatterin näyttelijäkuntaa sekä kasvavan joukon freelanceja, jotka eivät aina ole näyttelijöitä, vaan laulajia – sekä ”musikaaliartisteja”, joiksi musiikkiteatteriin erikoistuneita taiteilijoita kutsutaan länsinaapurissa.

2000-luvun Suomessa musikaaliin ei enää suhtauduta yliolkaisesti katsomot täyttävänä kevyenä viihteenä. Voi se sitäkin olla, mutta katsetta tarkentamalla musikaaligenren sisältä löytää näyttämötaiteen koko lajikirjon draamasta farssiin.

Musiikkiteatteri ei ole helppoa, edes sen kouliintuneimmille taitajille. Hittimusiikaaleja *Catsista Maija Poppasen* suomentanut **Mikko Koivusalo** muistuttaa teatterin ankarista laeista, että näyttämöllä musiikki ei saa pauhata turhan takia. Musiikille on syytä löytyä perusteluja, kuten oikea tilanne ja ajoitus: kuka laulaa, missä, ja mitä asiaa hänellä on.

”Olen nähnyt laskuvirheitä, että joku puhkeaa lauluun väärällä hetkellä tai tyyllillä, ja kaikki näyttämöllä hajoaa käsiin juuri kun tiheä kohta oli syntymäisillään”, Koivusalo harmittelee.

”Tässä lajissa vaikeinta on saada joka osanen kohdalleen. Musikaalissa on huomattavasti enemmän mahdollisuuksia erehtymiseen kuin onnistumiseen!” •

Musiikin ei pidä soida näyttämöllä turhan päiten. Sille on löydettävä perusteet, oikea tilanne ja ajoitus, tietää Mikko Koivusalo.

KUVA: TOMMI SAARELA

Helsingin Kaupunginteatterin Maija Poppanen.

KUVA: TAPIO VANHATALO

>>>

Suu messingillä

Siinä missä rumpalin puuttuminen ja tempon elävyys saattaa vaatia popsoittajalta uudenlaista asennoitumista, tuo teatterityö klassisesti koulutetun orkesterimuusikon eteen toisentyypisiä haasteita.

Käyrätorvensoittaja Maria Luhtanen on Eeva Koivusalon tavoin työskennellyt maan suurimmissa musikaaliproduktioissa säännöllisesti viime vuosikymmeneltä alkaen. Tutuimmaksi on käynyt Helsingin Kaupunginteatterin monttu, mutta on Luhtasen (s. 1981) torvi sointu Svenska Teaternissa Abbakaksikon musikaalissa ja Kansallisoopperan *Oopperan kummituksessakin*.

Ja vieläkin jokainen uusi musikaaliteos yllättää. Käyrätorven stemma voi olla lep-poisa: hempeitä ja sankarillisia melodioita vuorotellen, seassa soolonpätkiä passelista rekisteristä. Toisinaan taas nuottiin on puserrettu huippukohta toisensa perään, koko ajan korkeassa rekisterissä ja loputtomasti toistuen.

”Hyvin sovitetuissa musikaalitemmoissa on taukoja, käyrätorvea ei pysty soittamaan koko ajan”, Luhtanen selittää.

Esimerkiksi *Vampyyrien tanssin* finaaliissa Luhtasesta tuntui joka ilta siltä, ettei torvesta lähtisi enää pihautakaan. Stemman päätel- len saksankielisessä kantaesityksessä oli- kin ollut kaksi tai kolme cornoa, joiden osuudet oli maailmalle lähetetyssä partituurissa nipu- tettu yhdelle soittajalle.

Maria Luhtanen on soittanut säännöllisesti suur- musikaaleissa viime vuosikymmenen puolivälistä asti.

MARIA LUHTANEN

• Syntynyt 1981 • Valmistunut Sibelius- Akatemian orkesterisoitinten osastolta 2007 ja Hannoverin musiikkikorkeakoulusta 2009. • Pienkokoonpanot BrassQ-vaskivintetti, 4. Line -käyrätorvikvartetti. • Sijaisuuksia free- lance-orkesterimuusikkona muun muassa RSO, Turun kaupunginorkesteri, Kansallisooppera, Sinfonia Lahti, Kymi Sinfonietta. • Musikaaleissa vuodesta 2006, muun muassa *Evita*, *Kaunotar ja Hirviö*, *Rebecca*, *Maija Poppanen*, *Wicked*, *Viulunsoittaja katolla*, *Tarzan*, *Billy Elliot*, *Kristina från Duvemåla*, *Oopperan kummitus*, *Shrek*, *Myrskyluodon Maija*.

LIPPULAIVAN RUORISSA

Suomalaisen musiikkiteatterin lippulai- vaksi kuvaillun Helsingin Kaupungin- teatterin ruoriin viime vuoden alussa astunut **Kari Arffman** on useiden johta- janpestiensä ohessa urakoinut itse näyt- telijänä erityisesti musiikkiteatterissa ammattilaisena yli 25 vuotta.

Arffman (s. 1968) sanoo tämän päi- vän suomalaisen musiikkiteatteriosaami- sen olevan tasolla, joka kestää kansainvä- lisen vertailun. Kaupunginteatterinkin näyttämöensemblen taitoja hiotaan sää- nöllisesti sekä talon lauluvalmentajien että vierailevien brittiopettajien johdolla, ja montussa soittaa joka ilta muusikoiden kerma.

Arffmanille musiikkiteatteri on teat- teria isolla T:llä. Kaupunginteatterissa tuotetaan vuosittain yksi jättimusiikaali, sillä teatterin lajeista juuri musiikaali tuntuu täyttävän voimallaan ja volyy- millaan parhaiten talon suuren näyttä- mön, jonka katsomo vetää tuhatkunta

Shrek-musikaalin harjoitukset käynnissä, Kari Arffman ohjaa naispäärooliin valmistautuvaa Anna-Maija Tuokkoa.

henkeä. Arffman kuitenkin kiirehtii muis- tuttamaan, ettei musiikkiteatterin tarvitse aina tarkoittaa megaspektaakkelia, johon pitäisi sitoa massiivisia resursseja.

Arffman jakaa musiikkiteatterin kah- teen päälinjaan, jotka eroavat toisistaan taiteellisen lähestymiskulmansa lisäksi kulu- rakenteeltaan ja tulojaoltaan.

Ensimmäiseen lokeroon Arffman panee musikaalit, joiden musiikki on alun perin sävelletty teokseen. Tekijänoikeuk- sien kannalta alkuperäismusiikille raken- tuvissa musikaaleissa puhutaan ”suurista oikeuksista”, jolloin esitysoikeuksista maksetaan tietty prosentti lipputulosta tekijöille, jotka jakavat tulot keskenään. Lysti ei ehkä ole teatterille halpaa, mutta se on yksinkertaista ja toimivaa.

Toiseen laariin voi lajitella vaikkapa edesmenneen artistin uraan (*Kirka*, *Bad- ding*) tai paikkaan ja aikaan (*Vuonna 85*, *Rock of Ages*) kiinnittyvät musikaalit, joissa musiikki koostuu tyypillisesti ehkä kauan- kin sitten julkaistuista levytyksistä.

Varsinkin mainittujen ”jukebox-musi- kaalien” yhteydessä Arffman pitää Teoston ja Gramexin kaltaisia edunvalvontajärjes- tötä enemmän kuin tervetulleina – kunhan oikeudenhaltijat vain antaisivat järjestöjen hoitaa asiat keskitetysti.

”Nyt musiikkikustantajia on alkanut jättäytyä pois, jolloin kappaleiden oikeuk- sien metsästämisestä tulee teatterin näkö- kulmasta joskus todella työlästä”, Arffman harmittelee.

Jopa niin työlästä, että voi olla pakko muuttaa koko näyttämöteoksen rakennetta.

”Toisinaan joudutaan vetämään biisi yli käsikirjoituksesta, vaikka kokonaisuus kärsiikin sen pudottamisesta.”

Arffman kokee, ettei musikaaleja ar- vostella nykypäivänä enää niin väärin pe- rustein kuin takavuosina, jolloin valiteltiin vaikkapa siitä, että ”rojaltit valuvat ulko- maille”.

”On hyvä, että musikaaleissa kotimai- suusaste kasvaa, mutta tuntuisi hullulta ettei suomalaisyleisön koettavaksi tuotaisi myös teoksia, jotka ovat kiinnostaneet maailmalla.” Arffman muistuttaa, että suuri osa draamoista ja oopperoistakin on ulko- maista alkuperää.

Kukaan ei estä tekemästä suomalaisia musikaaleja, Arffman tiivistää. Niitä esite- tään, kun niitä valmistuu. Potentiaalisten tekijöiden kanssa sparrataan koko ajan uuden suomalaisen musiikkiteatterin aihioi- ta, mutta se vaatii kärsivällisyyttä – matka ideasta ensi-iltaan kestää vuosikautia.

Musiikkiteatteriin erikoistuvat suoma- laiset esiintyjät ovat alkaneet hakea oppia ulkomailta, esimerkiksi Ruotsista ja Bri- tanniasta, koska Suomessa ei ole musiikki- teatterille omistettua korkeakoulua. Arff- man ei panisi pahakseen vaikka olisikin, mutta näkee toisaalta musikaaliosaajien kouluttamiselle puitteita nykytilantees- sakin, varsinkin kun Sibelius-Akatemia ja Teatterikorkeakoulu siirtyivät saman Taide- yliopiston alaisuuteen.

”Esittävän taiteen lajien yhteistyön tii- vistäminenhan oli alkuaan tärkeä peruste koko Taideyliopisto-hankkeelle”, Arffman muistuttaa. ●

Jatsin syvin olemus

Luhtanen aloitti soitinopinnot kotiseudul- laan Pohjanmaalla musiikkiopistossa kym- menvuotiaana. Aikomus oli oboistiksi, mutta vaskipuhaltimiin päädyttiin – ja käyrätor- veen, koska ”se näytti niistä hienoimmalta”.

Musikaaleissa soittajan eteen voi tulla tyyliltään mitä tahansa musiikkia, ja esimer- kiksi klassiselta koulutus pohjalta voi olla han- kalaa saada otetta rytmimusiikillisista nyans- seista. Sibelius-Akatemiasta valmistunut Luhtanenkin joutui alussa kamppailemaan jazz- ilmaisuuden kanssa.

”*The Producers* oli ensimmäisiä musikaal- lejani ja siinä tuli vastaan paljon big band -materiaalia. Niitä fraseerauksia ei Sibiksessä opetettu”, hän naurahtaa.

Luhtanen on soittanut teatterien lisäksi oopperassa, ja sanoo ettei näillä kahdella ole muusikon työn kannalta paljonkaan yhteistä. Teatterimontun looseissa muusikot esimer- kiksi istuvat ahtaasti, lähellä seinä ja volyyymi tuntuu kovalta, koska tila on umpinaisempi kuin oopperan monttu – konserttilavasta pu- humattakaan. Viime vuosina teattereissa on onneksi siirrytty paljolti kuulokekuunteluun.

”Oopperassa soittimia ei myöskään miki- tetä, kun taas musikaalissa orkesterin vahvis- taminen on sääntö eikä poikkeus”, Luhtanen vertailee.

Tuuraajasta vakkariksi

Pienemmissä kaupungeissa teatteriorkesterit ovat tyypillisesti puolen tusinan vahvuisia, kun HKT:n produktioissa soittajia on kym- menestä tusinaan. Kussakin soittimessa vuorottelee pari kolme soittajaa, jotta jokainen pystyisi hoitamaan teatterin ohessa muitakin sitoumuksiaan. Silti tarvitaan joskus sijaisia, ja tyypillinen reitti musikaaleihin kulkeekin tunnollisesti hoidetun tuurauskeikan kautta.

”Kun aikoinaan aloitin tuuraajana *Evita*- tassa, huomasin pian soittavani tosi monessa näytännössä, kun kollegat joita olin tullut tuuraamaan, eivät ehtineet. Jo seuraavassa Kaupunginteatterin musikaaliproduktioissa olinkin sitten vakiosoittajana”, Luhtanen kertoo.

Vakituista orkesteripaikkaa vailla olevana freelancena musikaalisoitanta on Luhtaselle nyt yksi vakituisimmista töistä. Jatkuva pesti ja joka ilta edestä löytyvät samat nuotit eivät kuitenkaan anna lupaa löysäilyyn. Luhtanen pohtii, että muusikon pitää arki-iltanakin muistuttaa itseään siitä kenelle töitä tehdään, vaikkei montusta aina katsojia niin näki- sikään.

”Yleisö on tullut katsomaan ja kuuntele- maan musikaalia suurin odotuksin – meidän tehtävämmä on puhalttaa siihen henki ensi- illan jälkeenkin!” ●

Vampyyrien tanssi -musikaalin käyrätorviosoittajat imivät soittajasta mehut, Maria Luhtanen muistaa. Se ei ollut ihme, kantaesityksen parin puhaltajan stemmat oli niputettu yhteen mappiin.

KUVA: DSDOR / DREAMTIME

Jättileikkaus hyvitysmaksuun

Hallitus esittää, että hyvitystä leikattaisiin yli kolmanneksella. Eduskunnan sivistysvaliokunta vastustaa leikkausta.

Teksti LAURI KAIRA

Kun yksityisen kopioinnin hyvitysmaksu siirtyi valtion budjettiin, uskottiin että sitä koskevat kiistat siirtyisivät historiaan.

Toisin kävi. Maan hallitus esittää historiallista leikkausta hyvitykseen. Se päätti kehysriehessä leikata yksityisen kopioinnin hyvitystä yhteensä neljällä miljoonalla eurolla eli 36 prosentilla seuraavan kahden vuoden aikana.

Hyvitystä maksetaan nyt 11 miljoonaa euroa. Se alenisi 9 miljoonaan euroon vuonna 2019 ja 7 miljoonaan euroon vuonna 2020. Koska leikkaus on 36 prosenttia, se kutistaa jokaisen hyvityseuron 64 sentiksi.

Sivistysvaliokunta torjui

Eduskunnan sivistysvaliokunta on asiasta toista mieltä ja antoi kehysriehipäätöksestä hyvin kriittisen lausunnon. Se toteaa lausunnossaan suoraan: ”Sivistysvaliokunta ei kannata tätä linjausta.”

Kulttuuriala toivoo, että hallitus kuuntelee tekijänoikeus- ja kulttuuriasioista vastaavaa eduskunnan valiokuntaa.

Sivistysvaliokunta perustelee kantaansa hyvitysmaksutuoton merkityksellä kulttuurin

edistämislle ja sillä, että hyvitys on jo nyt varsin vähäinen.

”Nykyinen 11 miljoonan euron budjettikorvaus merkitsee uusimpien kopioinnista tehtyjen tutkimusten mukaan noin 4,4 sentin korvausta per kopio ja 92 senttiä vuodessa henkilöä kohden”, toteaa valiokunta.

Tämä on vähän verrattuna markkinahintoihin. Latauskaupassa biisit maksavat noin euron ja leffat kymmenen euroa kappaleelta. Streaming-palvelut Spotify ja Netflix maksavat noin 120 euroa vuodessa.

Hyvitysmaksusta budjettiin

Yksityisen kopioinnin hyvitystä kerättiin aiemmin maksulla, joka sisältyi kopiointilaitteiden hintaan. Sitä kutsuttiin hyvitysmaksuksi, laitemaksuksi ja kasettimaksuksi.

Hyvitysmaksu rapautui vuosien mittaan olemattomaksi. Syynä on se, ettei sitä alettu kerätä uusista tallennuslaitteista, joita kansa siirtyi käyttämään. Vaikkei pieni maksu olisi kännykän ja tietokoneen hinnassa juuri tunnut, poliitikot eivät uskaltaneet ulottaa maksua niihin.

Sen vuoksi hyvitysmaksun tuotto romahti noin kolmasosaan huippuvuosista. Samaan aikaan kopiointimäärät kasvoivat suuremmiksi

kuin koskaan historiassa.

Kun hyvitystä kertyi enää 5 miljoonaa euroa vuodessa, hyvitysmaksu päätettiin lakkauttaa ja hyvitystä alettiin maksaa valtion budjetista.

Valuvika säilyi

Systeemi muutettiin vuonna 2014. Hyvityksen määräksi päätettiin 11 miljoonaa euroa. Summa perustui siihen, mitä hyvitysmaksu tuotti muutama vuosi ennen uudistusta.

Tässä menttiin kuitenkin vikaan. Koska hyvitysmaksua ei kerätty uusista tallennusvälineistä, sitä kertyi liian vähän. Tämä valuvika siirtyi uuteen järjestelmään.

Sivistysvaliokunta kuvaa asiaa lausunnossaan näin: ”Päätöksestä ei tehty riittävää vaikuttavuusarviointia, ja oikeudenhaltijat kritisoivat jo tuolloin tasoa liian matalaksi.”

”Maksun asettaminen 11 miljoonan euron tasoon perustui pitkälti aiemman laitemaksun tuottoon, jota järjestelmän rapautumisen johdosta kerättiin ennen vuotta 2015 enää vain 4 prosentista kopiointivälineiden kauppaa.”

Sekä EU-direktiivin että Suomen lain mukaan hyvityksen pitää olla kohtuullinen. Valiokunta muistuttaa myös tästä. ”Sivistysvaliokunta pitää erittäin tärkeänä, että vuo-

delle 2019 päätettävä maksun taso vastaa kohtuullista hyvitystä yksityisestä kopioinnista aiheutuvasta haitasta.”

Romahdus kulttuuritukeen

Valiokunta muistuttaa, että hyvitysmaksu on merkittävää kulttuuritukea. Sitä saavat yksityiset taiteilijat, tekijät ja tuottajat suoraan muun muassa Gramexin kautta ja sillä tuetaan kulttuurin edistämistä.

”Valiokunta korostaa, että hyvitysmaksun kokonaismäärä ei ole merkittävä millään talousmittareilla arvioituna, mutta se on olennaisen tärkeä niin yksittäisten maksun saajien kuin myös yhteisiin tarkoituksiin käytettävien varojen hyödyntäjien kannalta (mukaan lukien Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK, Musiikin edistämistäitiö MES ja Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskus TTVK).”

Musiikin edistämistäitiö MES:issä on laskettu, että vuonna 2020 leikkaus merkitsisi heille yhteensä 800 000 euron menetystä vuodessa.

”Leikkaus on dramaattisen suuri”, sanoo johtaja **Hannu Saha**. ”Budjettiesityksen toteutuminen veisi vuoteen 2020 mennessä suurimmalta osalta MES-tuista pois yli kolmanneksen.”

”Esimerkiksi äänitetuotannon tuki laskisi 350 000 eurosta 220 000 euroon ja työskentelytuki 740 000 eurosta 470 000 euroon.”

”Kun MES:n kaikkien myönnettyjen avustusten kokonaismäärä on vuositasolla keskimäärin 1 500 kappaletta, vuonna 2020 kokonaismäärä olisi todennäköisesti enää 1 000 kappaletta”, sanoo Saha.

Historiallinen leikkaus

Saha muistuttaa, että valtio on lopettanut omia tukiaan siksi, että hyvitysmaksu on olemassa. ”Valtio on välttynyt määrärahojen paineilta aloilla, missä julkista tukea on voitu myöntää hyvitysmaksuvaroista kertyvinä.

Hyvänä esimerkkinä tästä se, että opetusministeriö lopetti oman äänitetuotantotukensa, kun hyvitysmaksuvaroista toteutettu äänitteiden tukeminen alkoi.”

Sahan mukaan leikkaus olisi historiallinen myös av-alalla. ”Hyvitysmaksuvaroista tukensa saa myös Audiovisuaalisen kulttuurin edistämiskeskus AVEK.”

”Vuonna 2020 musiikin ja AV-kulttuurin tukemista leikattaisiin yhteensä 1,6 miljoonaa euroa. Tällainen kulttuurin tuottamista koskeva leikkaus lienee kulttuurin tukemisen historian kaikkien aikojen suurin! Tällaisessa ennätyksessä ei ole mukavaa olla mukana!”

Ellei leikkauksia peruta, Sahan mukaan ”leikkaukset tulee korvata valtion erillisinä taiteen edistämisen määrärahoina”.

Gramex, Teosto ja Kopiosto sekä luovien alojen yhteinen edunvalvontaorganisaatio Luovan työn tekijät ja yrittäjät LYHTY pyrkivät torjumaan tätä historiallista leikkausta.

Seuraavaksi asiaa käsitellään hallituksen budjettiriihessä kesälomien jälkeen. Varsinaisesti budjetin hyväksyy eduskunta. Kulttuuriala toivoo, että viimeistään eduskunnassa eduskunnan oman sivistysvaliokunnan sana painaa. •

Hyvitysmaksu on merkittävää kulttuuritukea.

KUVA: MENDELEY / DREAMTIME

YKSITYINEN KOPIOINTI JA SEN AIHEUTTAMA HAITTA

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN teettämässä tutkimuksessa selvitettiin luotettavasti laillisen yksityisen kopioinnin määrät ja sen aiheuttamaa haittaa vuonna 2017. • Sen mukaan noin 1,2 miljoonaa suomalaista kopioi muun muassa musiikkia, elokuvia ja tv-ohjelmia, yhteensä 241–261 miljoonaa tiedostoa (biisi, tv-sarjan jakso, elokuva tms.) vuodessa. Saman tutkimuksen mukaan 42 prosenttia musiikkituotteiden kopioijista ja 16 prosenttia av-tiedostojen kopioijista hankkisi kopioimansa sisällön maksullisista palveluista, ellei kopiointimahdollisuutta olisi olemassa. • 241–261 miljoonan kopioidun tuotteen markkina-arvo on miljardin euron luokkaa. Yksityisen kopioinnin aiheuttama haitta, saamatta jäävänä tulona, on merkittävä, koska osa tästä varmuudella hankittaisiin maksullisista palveluista. • Nykyinen 11 miljoonan euron budjettikorvaus merkitsee noin 4,4 sentin korvausta per kopio ja 92 senttiä vuodessa henkilöä kohden. Tätä hyvitystä esitetään nyt leikkavaksi noin 36 prosentilla eli runsaalla kolmanneksella. Asiasta päätetään ensin kesäloman jälkeen hallituksen budjettiriihessä ja syksyllä eduskunnan budjettikäsittelyssä.

Musiikki elää festivaaleilla

Suomi on kesän musiikkifestivaalien suurvalta.

Teksti HEIKKI JOKINEN

”Liput on aina myytävä joka festivaalille erikseen.”

Tämän kesän Ruisrock myytiin loppuun jo nopeasti. Kuva viime vuoden festivaalilta.

KUVA: JOONAS BRANDT

KUVA: SOILA PUURTIENEN

KUVA: MAARIT KYTÖHARJU

KUVA: PETRI ANTILA

Kuvia viime kesän festivaaleilta. Ylärivillä Verdin Rigoletto Savonlinnan Oopperajuhlilla, Gildana Hanna Rantala ja Rigolettona Claudio Otelli. Paavali Jumppanen soittaa pianoa Kuhmon Kamari-musiikki-festivaalilla. Alarivillä Ona Kamu soittaa Meidän Festivaalilla ja Matti Johannes Koivu Pori Jazzissa.

Suomalainen voisi viettää kesänsä kiertämällä kotimaan musiikkifestivaaleja. Luvassa olisi tymkän annos kaikkia mahdollisia musiikin lajeja pirtistä jättilävalle ulottuvilla estradeilla. Maamme näkisi kattavasti Saamenmaasta Turun saaristoon.

Eri alojen taiteen festivaalien yhteistointajärjestö Finland Festivals tilastoi jäsentensä kävijämääriä. Viime vuonna eniten lippuja myyneiden kärki näytti tältä: Ruisrock 105 000 lippua, Ilosaarirock 67 000, Pori Jazz 59 759, Helsingin juhlat 54 758 ja Savonlinnan Oopperajuhlat 49 663.

Kaikki maamme festivaalit eivät tosin ole noin sataa festivaalia edustavan Finland Festivalsin jäseniä.

Suomalaisten festivaalien määrä ja tapa toimia näyttää olevan melko vakiintunut, arvelee Finland Festivalsin toiminnanjohtaja Kai Amberla. ”Satakunta festivaalia porskuttaa entisen kaltaisilla ratkaisuilla ja konsepteilla siitä yksinkertaisesta syystä, että ne toimivat niin hyvin.”

Vaikka monen festivaalin perusolemus ei paljoa näytä muuttuvan, pieniä säätöjä ja parannuksia tehdään koko ajan.

”Festivaalin idea on, että se rakennetaan joka vuosi uudelleen, vaikka toki kaikilla on historiaa ja perinteitä takanaan. Liput on aina myytävä joka festivaalille erikseen.”

Iso osa festivaaleista toimii niin ammatillisesti, että ne ovat kävijöiden silmissä luotettavia. ”Kun brändi on luotettava, sitä ei ole syytä radikaalisti muuttaa. Ei kannata korjata sitä, mikä ei ole rikki.” >>>

>>>

Missä perinteinen rock?

Pitkään alaa seurannut Amberla on huomannut, että urbaanit musiikkifestivaalit kasvattavat suosiotaan. ”Esimerkiksi Helsingissä ja Tampereella on nykyään paljon festivaaleja, lisäksi uusi ilmiö ovat kaupunginosafestivaalit. Varsinkin helsinkiläisiä ei enää saa helpolla ulos kaupungista, etenkin nuoria.”

Perinteinen malli maaseudulla tai pienemmissä kaupungeissa pidettävistä musiikkifestivaaleista ei kuitenkaan ole hävinnyt minnekään, Amberla sanoo. ”Maaseudulla on kymmeniä festivaaleja ja niillä menee hyvin.”

Jo useita vuosia maassa on keskusteltu siitä, mihin perinteisen rockin festivaalit ovat kadonneet. Ylen uutiset jopa lasi ja luokitelti musiikkityylin mukaan pari vuotta sitten kaikki kolmen ison rock-festivaalin esiintyjät. Tulokset se sai rockin hiipumisen hip hopin, popin ja metallin edestä.

”Perinteiset Rock-festivaalit ovat ehkä kuitenkin tulossa takaisin. Hyvinkään Rockfest on siitä esimerkki”, Amberla sanoo. Kesäkuussa pidetty Rockfest toi lavalle muun muassa Judas Priestin, Ozzy Osbournen, Klamydian ja Kotiteollisuuden.

Rockfestin markkinoitjohtaja Jyri Heikkinen sanoikin Ylen uutisille, että Suomesta on oikeastaan puuttunut tällainen vanha kunnan rocktapahtuma.

Vahva klassinen tarjonta

Suomen musiikkifestivaalien oleellinen piirre on klassisen musiikin festivaalien määrä ja suosio, Kai Amberla sanoo. ”Ne ovat edelleen häkellyttävän vahvoja. Kuulijoita on paljon eikä kiinnostus laannu.”

”Suuri osa klassisen musiikin festivaaleista on pienimuotoisia ja pienillä paikkakunnilla, mutta ne keräävät tuhansia ihmisiä.”

Finland Festivals tilastoi vuosittain jäsenfestivaaleista kävijämäärät. ”Olemme suunnilleen samoissa luvuissa kuin viime vuosina.”

Jotkin festivaalit onnistuvat hyvin, esimerkiksi Ruisrockin liput myytiin loppuun ennätysnopeasti. ”Moni festivaali joutuu kuitenkin tekemään kovaa työtä, jotta saa lippunsa myydyiksi.”

Amberla on kuitenkin toiveikas. ”Nyt on pienimuotoinen talouden nousukausi, ehkä uskallan ennustaa pientä nousua kävijämäärissä.”

Festivaali liiketoimintana

Festivaaleja järjestävät hyvin monet eri tahot eri lähtökohdista. Osa on asiastaan innostuneiden harrastajien alkuunpanemia, joissakin

kunnan tai alueen matkailunedistäjät ovat vahvasti mukana.

Vahvistuva trendi on festivaalien järjestäminen liiketoimintana. Siitä on esimerkki mediatalo Sanoman tulo festivaalimarkkinoille. Ulkomaan seikkailuillaan satoja miljoonia euroja hävinnyt mediajätti hakee uutta kasvua kotimaasta yhtiön välillä tyhjentyneen kassan taas salliessa sen.

Maaliskuussa Sanoma Media Finland osti N.C.D. Productionin ja sen konserniyhtiöiden festivaali-, konsertti- ja risteilyliiketoiminnan. Sanomalle siirtyi 27 festivaalia ja tapahtumaa.

Niitä ovat muun muassa Suomipop Festivaali, Jurassic Rock, Tammerfest, Jysäri Himos, RMJ Raumanmeren Juhannus, Kuopio-rock ja Wanaja Festival. Ostokset jatkuvat, kesäkuussa Sanoma hankki Tikkurila Festivaalin.

Festivaalikävijän kannalta tapahtuman järjestäjällä ei kuitenkaan ole ratkaisevaa merkitystä. Oleellisia ovat festivaalin ohjelma, tunnelma ja järjestelyjen toimivuus. Ne voi kokea vain menemällä itse paikalle. Hyvää festivaalimatkaa! ●

Perinteinen rock palaa.

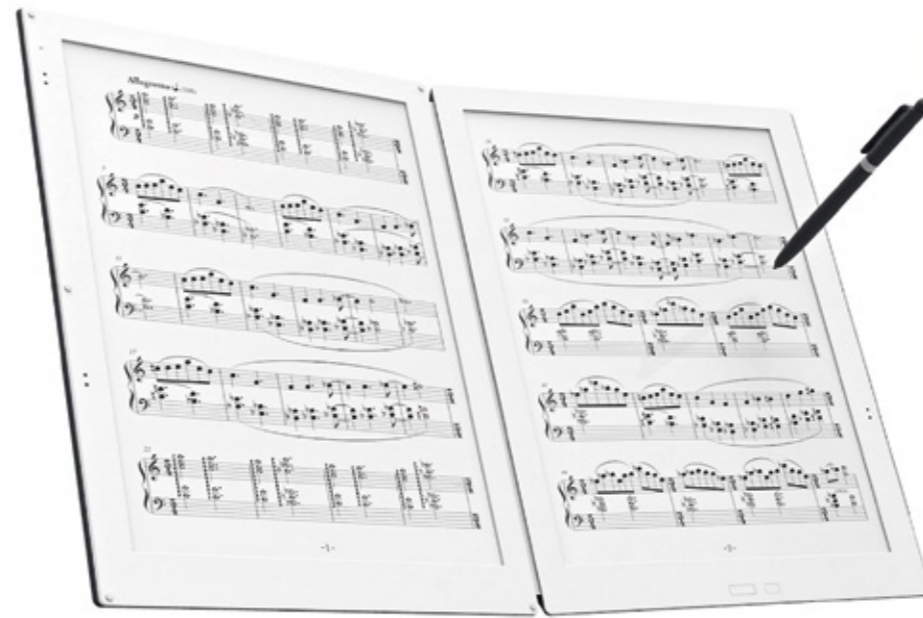
KUVAT: PROVINSSI / PETRI ANTILA, FLOW FESTIVAL / PETRI ANTILA, TYÖVÄEN MUSIIKITAPAHTUMA / JANNE KULOSAARI.

FESTIVAALEJA SUOMEN SUVESSA 2018

SUURIN OSA kesän festivaaleista keskittyy musiikkiin, ja ne kattavat musiikin alan laidasta laitaan. Alla on valikoima tämän lehden ilmestymisen jälkeen pidettäviä kesän musiikkifestivaaleja. Näiden lisäksi järjestetään monia muitakin kiinnostavia festivaaleja. Tarkat ohjelmat, hinnat ja yhteystiedot löytyvät festivaalien kotisivuilta. ● **Musiikkia! Ruovesi 26.6.–18.7.** Kamarimusiikkia ja kirjallisuutta Hämeessä. ● **Puistoblues, Järvenpää 27.6.–18.7.** Bluesia vuodesta 1978. ● **Musiikkijuhla Sommelo, Kainuu ja Vienan Karjala 27.6.–18.7.** Teemana balladit ja kuolema. ● **Provinssi 28.–30.6.** Kotimaisen ja kansainvälisen musiikin ykkösnimiä. ● **Kalottjazz & Blues Festival, Tornio ja Haaparanta 29.–30.6.** Jazzia rajan yli. ● **Tuska Open Air Metal Festival, Helsinki 29.6.–1.7.** Metallia korvien täydeltä. ● **Sysmän Suvisoitto 30.6.–7.7.** Klassista musiikkia kirkkoissa ja kartanoissa. ● **Sata-Häme Soi, Ikaalinen 3.–8.7.** Suomen kesään kuuluu harmonikka. ● **Musiikin aika, Viitasaari 3.–9.7.** Nykymusiikkia vuodesta 1982. ● **Baltic Jazz, Taalintehtas 6.–8.7.** Meri, ruukki ja jazz. ● **Savonlinnan Oopperajuhlat 6.7.–4.8.** Patarouva, Faust, Otello ja Madama Butterfly. ● **Mikkelin Musiikkijuhlat 4.–8.7.** Venäläiset ja suomalaiset muusikot yhteistyössä. ● **Ruisrock, Turku 6.–8.7.** Euroopan vanhimpia rockfestivaaleja. ● **Kaustinen Folk Music Festival 9.–15.7.** Kansanmusiikkia joka tavalla ja tuutista. ● **Kemiönsaaren Musiikkijuhlat 9.–15.7.** 20 vuotta kamarimusiikkia. ● **Seinäjoen Tangomarkkinat 11.–15.7.** Kesä ja tango kuuluvat yhteen. ● **Ilosaarirock 13.–15.7.** Rock, rauha, rakkaus. ● **Pori Jazz 14.–22.7.** Jazzin suur tapahtuma maailman mitassakin. ● **Kuhmon Kamarimusiikki 14.–28.7.** Kamarimusiikki valtaa Kainuun. ● **Sastamala Gregoriana 20.–27.7.** Vanhaa musiikkia vanhoissa kirkkoissa. ● **Lieksan Vaskiviikko 20.–28.7.** Vaskimusiikin kohtauspaikka. ● **Joroisten Musiikkipäivät 20.–29.7.** Klassisesta rockiin jo 41 vuotta. ● **Meidän Festivaali, Järvenpää ja Tuusula 22.–28.7.** Poikkitaiteellisia musiikkielämyksiä. ● **Työväen Musiikitapahtuma, Valkeakoski 26.–29.7.** Sitä, mitä työväki kuuntelee nyt. ● **Lahden Kansainvälinen Urkuviikko 7.–12.8.** Urku auki jo 46. kerran. ● **Flow, Helsinki 10.–12.8.** Indierockista klubikeikkoihin maailmanmusiikin kautta. ● **Satasoitto, Harjavalta ja Kokemäki 24.8.–2.9.** Elämyksiä eri tyylielämyksissä. ● **Ijahis idja, Inari 17.–18.8.** Alkuperäiskansojen musiikkia Saamenmaassa.

Ääni

Ääni-palstalla esitellään kauden kiinnostavia äänitekniikan uutuusia. Teksti: Tommi Saarela

Gvido DMS-W1.

Digitaalinen nuottimappi

KAHDESTA lähes A4-kokoisesta ohuesta näyttöä muodostuva ”digitaalinen nuottimappi” **Gvido DMS-W1** on maailman ensimmäisiä vakavasti otettavia paperisen nuotin kilpailijoita.

Japanilaisvalmisteisella tuotteella on verkossa valmistajan sille perustama diginuottikauppa, mutta käyttäjän omienkin paperinuottien käyttö onnistuu skannaamalla – tai jopa valokuvaamalla – halutut sivut pdf-muotoon, ja siirtämällä ne laitteeseen langattomasti tai muistitikun välityksellä.

Laitteen muistiin mahtuu tuhansia nuottitiedostoja ja mukana toimitettavalla elektronisella kynällä voi lisätä ja poistaa merkintöjä nuottinäytön pinnalta paperinuotin tapaan.

Nuottipinta avautuu kahdelle rinnakkaiselle 13,3-tuumaiselle pystynäytölle, joiden koko vastaa käytännössä kahdesta A4-sivusta muodostuvaa aukeamaa.

Näytön paksuus on vain kuusi millimetriä ja akkujen luvataan kestävän kolmen tunnin latauksella peräti kolme vuorokautta. Iskuilta suojaavan nahkakannen kanssa laite painaa kilon verran.

Tuotekehityksellä ja poikkeuksellisen kookkailla näytöillä on hintansa: laite maksaa Suomessa arviolta yli 2 000 euroa.

Lisävarusteena on saatavilla jalalla käytettävä sivunkääntökytkin. ●

www.gvidoscore.com

HX Effects.

Pedaalit paketissa

LINE 6 on kehittänyt kitaristeille ja basisteille kustannustehokkaan keinon korvata jopa koko pedaalilauta yhdellä monipuolisella laitteella.

Perinteisten pedaalien lailla poljettava **HX Effects** hyödyntää Line 6:n kalliimmissa laitteissa käyttämää Helix-prosessoria. Yli sadan efekti-soundin kattaukseen sisältyy Helix-efektien lisäksi valmistajan vanhempia pedaalimallinteita, ja samanaikaisesti voidaan käyttää jopa yhdeksää eri efektiä kompressorista säröön ja delayaista kaiakuun. Näiden lisäksi HX Effects tarjoaa mahdollisuuden tuoda laitteeseen haluttuja IR- eli impulssi-vastekaikuja.

HX Effects sisältää audio- ja efektiluuppiliitäntöjen lisäksi miditulon ja -lähden, ja mahtuu kooltaan kompaktina useimmille poljinlaudoille jo hankittujen irtopedaalien seuraan.

Laitteen katuhinta on noin 600 euroa. ●

www.line6.com

Leslie-tuoteperhe.

Se pyörii sittenkin!

ITALIALAINEN IK Multimedia on tuonut tarjolle menneinä vuosikymmeninä suosittujen Hammond-urkujen kanssa käytettyyn **Leslieen** perustuvan digitaalisen mallinnussoftan sekä esiintyville muusikoille että äänitysympäristöihin sopivina versioina.

IK Median digitaalimallinteisiin kuuluvat Leslie-äänentoistolaitteiden valmistajan vanhojen putkivahvistimien lisäksi niiden uudemmat hybridiversiot sekä kuusi keskeisintä pyörivään kaiuttimeen ja sen tuottamaan ”doppler”-efektiin perustuvaa kaappia.

Eri vahvistin- ja kaiutinyhdistelmien lisäksi mallinnuksiin on taltioidu vaihtoehtoisia mikrofonin-

etäisyyksiä ja positioita sekä kaiuttimen säröisyysasteita ja pyörintänopeuksia.

Aiempaa autenttisemman kuuloiseksi kuvailtua klassista Leslie-sointia on tarjolla kahtena, Mac- ja PC-yhteensopivana, noin 160 euron hintaisena rinnakkaisversiona: AmpliTube-vahvistinmallinnus/efektisofthan esiintymiskäyttöön soveltuen ja T-RackS-miksaus/masterointisofthan tallennustilanteisiin räätälöitynä. Tuoteperheen kolmas versio Leslie Collection sisältää molemmat ohjelmistot noin 220 euron arvoisessa yhteispaketissa. ●

www.ikmultimedia.com

Rytmimusiikin Musta lammas

KUVA: PAULA OJANSUU

Yleisö on ansaittava sinnikkäästi keikkaillemalla, Ida Olsson sanoo.

PUEMME TUTUN BISIN uusiin vaatteisiin, tuomme tulokkainnalla siitä esiin jotakin uutta”, kuoronjohtaja **Ida Olsson** kertoo Musta lammas -kuoron ohjelmistosta.

Kuoro liikkuu uteliaana ja etsii rytmimusiikin alueella. ”Mukana on pop-vaikutteita aina kansanmusiikkiin asti ja toinen jalka on juurimusiikin parissa. Viime aikoina olemme flirttailleet jazzinkin suuntaan.”

Kaksi kolmasosaa kuoron ohjelmistosta on sille sovittuja coverkappaleita, loput omaa tuotantoa. Omien kappaleiden osuutta kasvatetaan aktiivisesti.

Musta lammas on a cappella -kuoro, se esiintyy ilman soitinsäestystä. Vuonna 2016 aloittaneessa kuorossa on 23 laulajaa; kahdeksan sopraanoa, kuusi altoa, kuusi tenoria ja kolmihenkinen bassosektio.

”A cappellassa on valtava läsnäolon ja kommunikaation mahdollisuus. Muiden laulajien läsnäolon aistiminen on itseään ruokkiva voima.”

Ilman säestystä laulaminen on paljastavaa, Olsson sanoo. Mutta samalla taitavat laulajat oppivat toisiltaan. ”Grooven suhteen haasteet ovat isot, kaikkien on fraseerattava uskottavasti.”

Tärkeä kilpailu

Musta lammas voitti viime vuonna ensimmäisen palkinnon Aarhus Vocal Festivalilla Tanskassa. ”Olen oppinut, että ulkomainen menestys painaa Suomessa paljon.” Siksi voitto oli kuorolle erityisen tärkeä.

”Oli valtava voimanponnistus, että saimme matkarahat kokoon.” Musiikin edistämissätiö tuki matkaa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämästä kuoromatkojen määrärahasta.

Aarhusissa Musta lammas sai pisteitä kokonaisvaltaisesta ilmaisusta. ”Musiikki oli viritetty viimeisen päälle tälle instrumenttillemme.”

Kilvassa oli kaikille kilpailijoille pakollinen kappale, josta tuli tehdä oma sovitus. ”Se on mielenkiintoinen tuloskulma. Ei odoteta, että kaikki tekevät samanlaista. Tämä myös tasoiittaa mies-, nais- ja sekakuorojen eroja.”

Kuoro harjoittelee viikoittain kolme ja puoli tuntia ja joka neljäs viikko pidetään 75 minuutin stemmaharjoitukset. ”Instrumentti vaatii ylläpitoa

ja se on sidoksissa siihen, miten voit ihmisenä. Pyrimme työstämään kuoron sosiaalistakin puolta, henkeä ja viihtymistä.”

”Tavoitteeni on, että ei tarvitse ajatella osaako kuoro, vaan räiskiä ja luottaa siihen, että voimavarat löytyvät. Haave on, että ei tarvitse miettiä voidaanko, vaan miten ja miksi.”

Mustan lampaan identiteettiä on tähän saakka muodostettu omien biisintekijöiden ja sovittajien voimin, kuoronjohtaja sanoo. ”Nyt voisi tilata joltakulta a cappella -gurulta kappaletta ja sanoa, että tässä on tällainen instrumentti, miten käyttäisit sitä.”

Ida Olsson toivoo voivansa uudistaa ajatusta siitä, mitä kuoro voi tehdä. ”Klassisen musiikin ja kansanmusiikin puolella on todella todella korkeatasoisia kuoroja. Rytmimusiikin saralla työtä on vielä kovasti jäljellä.”

Syksyllä ilmestyvät kuoron ensi-single sekä video ja marraskuussa se konsertoi Helsingin Savoy-teatterissa. ●

Heikki Jokinen

KUVA: ANTI VILKUNEN

Tuella edistetään suomalaista osaamista ja musiikkia, Reijo Kekkonen sanoo.

Kuorot maailmalle

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ tukee kuorojen esiintymismatkoja ja tuen jaosta vastaa Musiikin edistämissätiö. Tänä keväänä tukea myönnettiin 86 000 euroa.

Säätiössä kuoromatkojen asiantuntijatyöryhmän puheenjohtajana toimii Sulasolin kustannusjohtaja **Reijo Kekkonen**. Kuoromatkojen on oltava suomalaisittain edustavia ja kuoron korkeatasoinen, hän määrittelee tuen perusteita.

”Matkoilla on oltava esillä suomalaista musiikkia tai esiteltävä suomalaista osaamista.”

Konsertin merkittävyys on myös tärkeää. Tuki kilpailuihin osallistuville kuoroille arvioidaan samoin kriteerein kuin muutkin matkatuet.

”Kilpailussa ovat läsnä alan ammattilaiset, jotka vievät eteenpäin

tietoa suomalaisesta musiikista tai kuorosta.”

Tukitoimikunta pyytää hakemuksiin mahdollisimman tuoreet tallenteet kuorosta nykyisen johtajansa kanssa. Näin se voi arvioida kuoron nykytason ja kokonaisuuden.

Tukea jaetaan kerran vuodessa. Tänä keväänä hakemuksia tuli 46 ja myönnetty summa yhdelle hakijalle oli korkeintaan 5 000 euroa. Se on vähän kuoron matkalle.

”Matkan budjetin onkin oltava realistinen, koska tuki kattaa vain osan kuluista.” Kuorojen on käytännössä hankittava pääosa kuluistaan muualta. Usein kuorolaiset maksavat kulujaan itse. ●

Heikki Jokinen

MUSIIKIN EDISTÄMISSÄTIÖ MES:N TUKIPÄÄTÖKSIÄ 1.1.–30.4.2018

Elävän musiikin tuki
354 000 euroa, saajia 156

Äänitetuotantotuki
19 900 euroa, saajia 31

AV-tuotantotuki
61 350 euroa, saajia 43

Markkinointi- ja vientituki
136 500 euroa, saajia 17

Työskentelytuki
200 265 euroa, saajia 145

Muut avustukset
6 000 euroa, saajia 1

Saajia yhteensä 393, myönnetty yhteensä 778 015 euroa

Tietoa hakuaajoista ja ohjeet: www.musiikinedistamissaatio.fi

SUOMEN SUURIN MUSIikkILEHTI

www.soundi.fi

@soundilehti

MUUSIKKO JA MUSIIKKITUOTTAJA

Liity heti MyGramex- palveluportaalin käyttäjäksi

Gramexin asiakaspalvelu siirtyy digiaikaan, rekisteröidy palveluun jo tänään.

Oletko jo rekisteröitynyt uuteen MyGramex-asiakaspalveluportaaliin? Ellet ole, tee se heti. Tarvitset MyGramex-portaalia mm. tilitystiedotteiden katsomiseen. Entisen tilityskirjeen sijaan saat sähköpostin, jossa on linkki palveluportaaliin.

MyGramex-portaalissa voit mm. tehdä pankkitilin muutokset sekä tarkistaa Gramexille ilmoitetut äänitteet ja veroprosenttisi. Korvauksia saaneet näkevät sieltä, missä päin Suomea radiot ovat biisejä soittaneet.

Koska palvelu on uusi, vanhatkin asiakkaamme tarvitsevat uudet käyttäjätunnukset. Kun menet portaaliin ensimmäisen kerran, rekisteröidyt siis uutena käyttäjänä. Tee silloin näin:

- 1 Klikkaa ensin www.gramex.fi-sivun yläpalkissa MyGramex-portaali-linkkiä
- 2 Klikkaa portaalin etusivulla sanaa "REKISTERÖIDY", joka avaa Sinulle lomakkeen täytettäväksi
- 3 Täytä lomake, jossa saat keksiä itsellesi myös uudet käyttäjätunnukset
- 4 Lopuksi klikkaa lomakesivun alalaidassa "REKISTERÖIDY"
- 5 Rekisteröitymisen jälkeen saat sähköpostiisi vahvistuslinkin, joka sinun tulee vahvistaa.

Tämän jälkeen toimisto käsittelee rekisteröitymisen. Pääset käyttämään palvelua kahden työpäivän kuluessa siitä, kun vastasit vahvistusviestiin. Jos on kysyttävää, asiakaspalvelu auttaa toimistoaikaan numerossa (09) 4282 7488.

Palveluterveisin,

